

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

LİSANSÜSTÜ TEZ / PROJE
YAZIM KILAVUZU

Kasım 2013
SAMSUN

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	5
1. TEZ ÖNERİSİ	6
1.1. TEZ ÖNERİSİ HAZIRLAMA SÜRESİ.....	6
1.2. TEZ ÖNERİSİ HAZIRLAMA BİÇİMİ	6
1.2.1. <i>Kapak Sayfası</i>	6
1.2.2. <i>Tezin Başlığı</i>	6
1.2.3. <i>Tezin Konusu</i>	6
1.2.4. <i>Tezin Problemi</i>	7
1.2.5. <i>Tezin Amacı</i>	7
1.2.6. <i>Tezin Gerekçesi</i>	7
1.2.7. <i>Tezin Yöntemi</i>	8
1.2.8. <i>Temel Kavramlar</i>	8
1.2.9. <i>Literatür Bilgisi</i>	8
1.2.9.1. <i>Özel Literatür Bilgisi</i>	9
1.2.9.2. <i>Genel Literatür Bilgisi</i>	9
1.2.10. <i>Taslak Plan</i>	9
1.2.11. <i>Ekler</i>	9
1.2.12. <i>Çalışma Takvimi</i>	9
2. TEZİN BİÇİM VE GÖRÜNÜM ÖZELLİKLERİ	10
2.1. KÂĞIT VE BASKI ÖZELLİKLERİ	10
2.2. SAYFA DÜZENİ.....	10
2.3. SAYFALARIN NUMARALANMASI.....	10
2.4. YAZI TARZI (YAZI TİPİ VE HARF BÜYÜKLÜĞÜ).....	10
2.5. BÖLÜM BAŞLIKLARININ YAZILIŞI	11
2.6. SATIR ARALIKLARI	11
2.7. PARAGRAFLAR, BLOKLAR VE METNİN BÖLÜMLENMESİ	12
2.8. GÖRSEL NESNELERİN YERLEŞTİRİLMESİ	12
2.9. DİPNOTLAR.....	12
2.10. KISALTMALAR.....	13
2.11. TEZİN UZUNLUĞU	13
3. TEZİN BÖLÜMLERİ	14
3.1. DIŞ KAPAK	14
3.2. BÖLÜMLERİN SIRASI VE İÇERİĞİ	14
3.2.1. <i>Ön Kısım</i>	15
3.2.1.1. <i>Boş Sayfa</i>	15
3.2.1.2. <i>İç Kapak Sayfası</i>	15
3.2.1.3. <i>İthaf</i>	15
3.2.1.4. <i>Bilimsel Etiğe Uygunluk Beyanı</i>	15
3.2.1.5. <i>Kabul ve Onay</i>	15
3.2.1.6. <i>Türkçe Özet</i>	15
3.2.1.7. <i>Yabancı Dilde Özet</i>	16
3.2.1.8. <i>Önsöz</i>	16
3.2.1.9. <i>Teşekkür</i>	16
3.2.1.10. <i>İçindekiler</i>	16
3.2.1.11. <i>Listeler</i>	16
3.2.1.12. <i>Kısaltmalar (veya Simgeler)</i>	17
3.2.2. <i>Ana Kısım</i>	17
3.2.2.1. <i>Giriş</i>	17
3.2.2.2. <i>Ana Bölümler ve Alt Başlıklar</i>	17
3.2.2.3. <i>Sonuç</i>	17
3.2.3. <i>Son Kısım</i>	18
3.2.3.1. <i>Kaynakça</i>	18

3.2.3.2. Ekler.....	18
3.2.3.3. Öz Geçmiş.....	18
4. DİPNOT VERME VE KAYNAKÇA OLUŞTURMA	19
4.1. DİPNOTLU KAYNAK GÖSTERME (KLASİK SİSTEM)	21
4.1.1. Bir Kaynağa İlk Kez Yapılan Atıflar	21
4.1.2. Aynı Kaynağa İkinci Kez veya Daha Sonra Yapılan Atıflar.....	22
4.1.3. Tek Yazarlı veya Editörlü Kitap.....	22
4.1.4. İki veya Üç Yazarlı/Editörlü Kitap	23
4.1.5. Çok Yazarlı Kitaplar	23
4.1.6. Derleme/Editörlü Kitapta Bir Bölüm	23
4.1.7. Aynı Yazarın Diğer Kitapları	24
4.1.8. Yazarı Belli Olmayan Kitaplar.....	24
4.1.9. Yazarı Kurum veya Kuruluş Olan Kitaplar.....	25
4.1.10. Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş Baskılar	25
4.1.11. Çok Ciltli Kitaplar.....	25
4.1.12. Çeviri Kitaplar.....	25
4.1.13. Süreli Yayınlar	26
4.1.14. Yazarsız Süreli Yayınlar.....	26
4.1.15. Kongre ve Sempozyum Bildirileri.....	27
4.1.16. Ansiklopedi Maddeleri	27
4.1.17. Yayınlanmamış Bilimsel Tezler	27
4.1.18. Arşiv Belgeleri, Zabıtlar ve Kanun Maddeleri	28
4.1.19. Gazete Makaleleri ve Haberleri.....	28
4.1.20. Kutsal Kitaplar ve Klasik Eserler	28
4.1.21. Elektronik Kaynaklar	29
4.1.22. Raporlar	29
4.1.23. Broşürler.....	30
4.1.24. Sesli ve Görüntülü Kaynaklar.....	30
4.1.25. Kişisel Görüşmeler ve Söyleşiler	30
4.1.26. Basım/Yayın Bilgisi Eksik Kaynaklar	30
4.2. METİN İÇİ KAYNAK GÖSTERME (APA SİSTEMİ)	30
4.2.1. Bir Kaynağa İlk Kez ve Sonra Yapılan Atıflar	31
4.2.2. Tek Yazarlı veya Editörlü Kitap.....	31
4.2.3. Aynı Yazarın Farklı Eserleri.....	31
4.2.4. Derleme Kitapta Bir Bölüm.....	32
4.2.5. İki ve Üç Yazarlı veya Editörlü Kitap	32
4.2.6. Çok Yazarlı Kitaplar	32
4.2.7. Yazarı Belli Olmayan Kitaplar.....	33
4.2.8. Yazarı Kurum veya Kuruluş Olan Kitaplar.....	33
4.2.9. Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş Baskılar.....	33
4.2.10. Çok Ciltli Kitaplar.....	34
4.2.11. Çeviri Kitaplar.....	34
4.2.12. Süreli Yayınlar	34
4.2.13. Kongre ve Sempozyum Bildirileri.....	34
4.2.14. Ansiklopedi Maddeleri	35
4.2.15. Yayınlanmamış Bilimsel Tezler	35
4.2.16. Gazete Makaleleri ve Haberleri.....	35
4.2.17. Kutsal Kitaplar ve Klasik Eserler	36
4.2.18. Elektronik Kaynaklar	36
4.2.19. Raporlar	36
4.2.20. Sesli ve Görüntülü Kaynaklar.....	36
4.2.21. Kişisel Görüşmeler ve Söyleşiler	37
4.2.22. Basım/Yayın Bilgisi Eksik Kaynaklar	37
4.2.23. Diğer Kaynaklar.....	37

5. TEZİN TESLİMİ	38
5.1. TEZ SAVUNMASI İÇİN TEZ TESLİMİ	38
5.2. KABUL EDİLEN TEZİN ENSTİTÜYE TESLİMİ	38
5.3. ÇOĞALTMA VE CİLTLEME	38
6. BAZI İPUÇLARI	39
EKLER	40
1. Ek: DIŞ KAPAK	40
2. Ek: CİLT SIRTI	41
3. Ek: İÇ KAPAK, ONAY SAYFASI, BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK, ÖZET SAYFALARI	42

GİRİŞ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, lisansüstü programlarına devam eden öğrencilerin uluslar arası ölçütlerde kabul gören bilimsel ilkelere uygun tez yazmalarını hedefler.

Sosyal Bilimler Enstitüsüne teslim edilecek yüksek lisans ve doktora tezlerinin, bilime özgün bir katkıda bulunması ve ilgili bilim dalının en yüksek standartlarına erişmiş olması gerekir. Hazırlanan bütün tezler araştırmaya dayalı, özgün konu ve düşünceler içeren, incelenen metinlerle, olgularla, durumlarla yakın ilgi kuran, tez yazarının ilgili teorilerde, eleştiri yöntemlerinde yetkin olduğunu gösteren ve tezin yazıldığı dilin kusursuz kullanıldığı bilimsel çalışmalar olmalıdır.

Lisansüstü tez, çalışmanın değerini ve onu hazırlayanın akademik yetkinliğini gösteren bir belgedir. Tezin bilimsel değeri, yalnızca üretilen bilginin niteliğine, yani tezin içeriğine değil tezin belirli biçim ve görünüm kurallarına uygunluğuna da bağlıdır. Bu kurallar aynı zamanda bir tezin hazırlanmasını kolaylaştıran tekniklerdir. Tez çalışmasının ilk adımı olması bakımından tez önerisinin de aynı akademik kurallara göre hazırlanması gerekir.

Tez çalışmasına başlamadan bu kılavuzun baştan sona dikkatle okunması, öğrenciyi sonraki vakit ve nakit kayıplarından koruyacaktır. Tez hazırlanırken, danışmanın önerisi dışında, başka tezler ya da kılavuzlar örnek alınmamalıdır. Bu kılavuzdaki kuralların uygulanması zorunludur. Öğrenci, burada belirtilen standartlara uymayan bir tezi yeniden düzenlemek (veya yazmak) zorunda kalabilir.

Uzun alıntılar, kapsamlı tablolar ve grafikler, metin aktarmaları, metin çevirileri, çeviri yazıları (transkripsiyon) gibi standart dışı biçim ve görünüm özelliklerinin uygulanmasını gerektiren tezlerde danışmanın önerisi ve Enstitünün onayıyla gereken biçim değişiklikleri yapılabilir.

Tezler hazırlanırken karşılaşılabilecek bütün sorular/sorunlar bu kılavuzda cevaplanmamıştır. Gerektiğinde aşağıdaki “Bazı Yararlı Kaynaklar”a ve danışmana başvurulmalıdır.

Tezsiz yüksek lisans programında, dönem projesi hazırlanırken de bu kılavuz esas alınır. Lisans ve yüksek lisans programlarında rapor, sunum, ödev, araştırma projeleri gibi yazılı görevlerde de bu kılavuzun ilgili bölümleri kullanılabilir.

1. TEZ ÖNERİSİ

Her türlü akademik çalışmada *neyin, niçin, nasıl ve ne zaman* yapılacağını bilmek, çalışmanın niteliğini ve yönünü belirlemek bakımından önemlidir. Bu sorulara ilişkin yanıtlar, tez önerisinde verilir ve tez çalışmasının omurgasını oluşturur. İyi hazırlanmış bir tez önerisi, tez çalışmasını kolaylaştırır ve verimli kılar.

1.1. Tez Önerisi Hazırlama Süresi

Tezli yüksek lisans öğrencileri, ders dönemini başarıyla tamamladıktan sonra, danışmanlarının gözetiminde yapacakları araştırmanın konusunu, amacını, önemini, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerilerini hazırlar ve ilgili ana bilim dalı başkanlığına, şeffaf dosya içinde tek nüsha olarak verirler. Tez önerisi, ana bilim dalı akademik kurulunda görüşüldükten sonra en geç üç gün içinde Enstitü Müdürlüğüne gönderilir. Tez önerisi, Enstitü Yönetim Kurulu Kararıyla kesinleşir. Tez hazırlama süresi, yönetim kurulu kararı tarihinden itibaren başlar. Bu süre sınırlarına uymayan öğrencilerin kaybettikleri süreler, yasal tez hazırlama süresinden sayılır.

Doktora tez çalışması konusu, yeterlik sınavından önce belirlenir. Doktora yeterlik sınavını başarıyla tamamlayan ve tez izleme komitesi kurulan öğrenci, yeterlik sınavında başarılı olduğu tarihten itibaren en geç altı ay içinde yapacağı araştırmanın konusunu, problemini, literatür bilgisini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini danışmanının gözetiminde hazırlar ve tez izleme komitesine sunar. Yapılacak savunma sınavında başarılı olan öğrencinin tez önerisi, Enstitü Yönetim Kurulu Kararıyla kesinleşir. Tez hazırlama süresi, yönetim kurulu kararı tarihinden itibaren başlar.

1.2. Tez Önerisi Hazırlama Biçimi

Tez önerileri, biçim bakımından aşağıdaki esaslara göre hazırlanır:

Tez önerisinde her alt başlığa ait bölüm, kendi içinde tutarlı olmalı, ilgi gözetilmelidir. Aynı/çok benzer cümleler farklı bölümlerde tekrarlanmamalı, bir bölümün içeriği başka bir bölümde yazılmamalıdır. Sonuçta ortaya çıkacak tez önerisi buradaki başlıkları mutlaka taşımalı, ekinde taslak plan ve çalışma takvimi tablosu bulunmalıdır. Tez önerisi, kılavuzda belirlenen biçim ve görünüm kurallarına göre yazılmalıdır.

1.2.1. Kapak Sayfası

Tez önerisinin kapak sayfası, tezin kapak sayfasıyla aynı biçimde (2. Ekteki örneğe uygun olarak) hazırlanır. Sırt yazısı dikkate alınmaz. Tez başlığının altına tezin türüne göre “Yüksek Lisans Tez Önerisi” ya da “Doktora Tez Önerisi” yazılır.

1.2.2. Tezin Başlığı

Tezin başlığı, araştırma problemiyle doğrudan ilgili bir biçimde, tezin konusunu, perspektifini ve sorununu belirten ifadedir. Çok uzun, anlaşılması güç ve çok genel başlıklardan kaçınılmalı, gerekirse teze alt başlık konmalıdır. Başlık, konunun anlaşılmasını güçleştirecek biçimde belirsiz ve kısa olmamalıdır. Başlıktaki sözcükler dikkatle seçilmeli, birbirleriyle ve konuyla ilişkileri dikkatle kurulmalıdır. Tez başlığının, araştırma sürecinde ortaya çıkabilecek yeni problemler ve tespitlerle revize edilebilirliği unutulmamalıdır.

1.2.3. Tezin Konusu

Bu bölümde, “*Araştırılacak olan nedir?*” sorusunun cevabı verilir. Tez konusunun tek cümleyle ifadesi yerinde olur. Bu cümle, tartışılmayacak türden olgusal nitelikte olmalıdır. Konuyu bütünüyle kapsayan genel anlamlı ifadelerden kaçınılmalı, tezin tüm süreçleri göz önünde bulundurularak konu, olabildiğince daraltılmalıdır. Problemlerle konu arasındaki bağlantıyı belirtmek ve konuyu daha anlaşılır kılmak için gerekirse ek açıklamalar yapılabilir.

1.2.4. Tezin Problemi

Tezin problemi, araştırmacıda bilimsel merak uyandıran, onu seçtiği alanda ve konuda tez çalışması yapmaya yönelten ana meselenin ayrıntılı biçimde ortaya konulduğu bölümdür. İyi belirlenmiş ve formüle edilmiş bir araştırma problemiyle bilimin seçici olma özelliği yerine getirilir. Tezin problemi, üzerinde çalışılan konuya başkalarının yaklaşımları ve konunun araştırmacı tarafından hangi boyutlardan ele alınacağı ifade edilerek sınırlandırılır. Bu, aynı zamanda tezin başlığını, amacını, önemini ve gerekçesini belirleyecek temel adımdır. Hangi kaynakların seçileceği, hangi teorik çerçevede ve nasıl bir yöntemle konunun ele alınacağı da doğrudan araştırma problemiyle ilgilidir. Dolayısıyla, araştırma problemi tezin kilit noktasını oluşturur. Bu hususta tezin problemi ortaya konulurken şu hususlara önem verilmelidir:

✓ Konuya Yönelik Yaklaşımlar

Üzerinde çalışılan konuya yönelik birbirinden bir biçimde farklı yaklaşımları belirlemek araştırma probleminin arka planını ve içeriğini ortaya çıkarır. Bu kısımda farklı yaklaşımlar kritize edilerek araştırmanın gerekliliği ve araştırmacının bu alanda bilgili olduğu gösterilmiş olunur.

✓ Varsayımlar ve Sorular

Araştırma problemi, yapılan çalışmayla yanıtlanacak temel soru ya da kanıtlanacak temel varsayımdır. Bu kısımda, konuya yönelik yaklaşımların açığa çıkardığı sorunlar çerçevesinde araştırma soruları oluşturulur ya da varsayımlar (hipotezler) ortaya konur. Sorular ya da varsayımlar, tezin amacına uygun ve tezin teorik çerçevesi kapsamında konunun açıklanması için gerekli bilgi kategorileri belirlenerek hazırlanır. Bu soruların ya da varsayımların hiçbirisi araştırma problemiyle aynı cümle olamaz; her biri konunun tek bir boyutunu ele alacak ve tez çalışmasının bulguları yoluyla yanıtlandıkça tez yazarını araştırma probleminin yanıtına ulaştıracak biçimde formüle edilmelidir.

✓ İleri Sürülen Tez

Konuya yönelik yaklaşımlar irdelenip araştırma soruları ve varsayımları belirlendikten sonra araştırmacının konuya özgün yaklaşımını gösterecek tez ileri sürülür. İleri sürülen tez, “ileri sürdüğümüz tez...” şeklinde başlayan bir cümle ile açık-seçik bir şekilde ortaya konmalıdır. İleri sürülen tez, konunun “niçin” araştırıldığını, başka deyişle, araştırma sonunda elde edilecek sonuçlarla neyin hedeflendiğini dolaylı biçimde belirtmiş olur.

1.2.5. Tezin Amacı

Tezin birden fazla amacı olabilir. Örneğin, teorik bir sorunun belirlenmesi veya çözümlenmesi hedeflenirken uygulamaya yönelik bir sorunun çözümüne katkıda bulunmak da istenebilir. Bu ve benzeri durumlarda, tezin yöneldiği her düzlemdeki amacın ayrı ayrı belirtilmesi gerekir. Araştırmada önce genel, sonra ayrıntılı amaçlar belirtilir. Genel amaç ifadeleri, giriş cümlesi niteliğinde olup, ayrıntılı amaçların topluca anlatımıdır.

1.2.6. Tezin Gerekçesi

Tezin gerekçesi -bir başka deyişle tezin çalışılan alana ve genel bilimsel düşünceye katkısı- konunun seçiliş nedenlerinin gerekçelendirilerek açıklanması ve hazırlanacak tezin

alana sağlayacağı özgün katkıların savunulmasıdır. Başka deyişle, tezin neden gerekli ve önemli olduğunun tartışılmasıdır.

Eleştirel bir gözle yapılması gereken bu değerlendirmede, kaynakların hangi konuları nasıl kapsadığı ve literatüre katkısının ne olduğu belirtilir. Hazırlanacak tezde kaynaklardaki hangi noktaların tartışılacağı, tezin kaynakların dışında alana ne katkı sağlayacağı tez önerisinin araştırma problemi ile ilişkilendirilerek açıklanır. Dolayısıyla bu bölüm, tezin temelini oluşturur ve mahiyet itibarıyla tez önerisinin en kapsamlı bölümüdür.

1.2.7. Tezin Yöntemi

Yöntem bölümü, “nasıl?” sorusuyla ilişkilidir. Burada, ileri sürülen tezin “nasıl” somut bir şekilde savunulacağı gösterilir. Araştırma soruları veya varsayımların hemen devamında somut bir şekilde ileri sürülen tezin nasıl ele alınacağı anlatılır. İleri sürülen tez birbirinden farklı yöntemlerle irdelenecekse bu birbirinden farklı yöntemlerin bir araya getirilmesinin neden gerekli olduğu da ortaya konulmalıdır.

Anabilim dalına ve araştırma tasarımına göre kullanılan yöntem değişir. Arşiv araştırması, saha araştırması, deneysel çalışma, metin çözümlemesi gibi yöntemlerden hangisinin veya hangilerinin kullanılacağı bu bölümde gerekçeleriyle belirtilmelidir. Tez konusu ile ilgili olmakla birlikte tezde ele alınmayacak konular da gerekçeli olarak açıklığa kavuşturulmalıdır.

Ampirik tezlerde gözlem, görüşme, örnek olay incelemesi ve benzeri tekniklerden hangisinin neden seçildiği gerekçeli olarak yazılmalıdır. Tezin konusuna göre araştırmanın nasıl yapılacağı, yeri ve zamanı, izlediği aşamalar, araştırmada hangi araç ve materyallerin kullanılacağı açıklanmalıdır. Toplanan verilere uygulanacak istatistik işlemleri hakkında bilgi verilmelidir. Özellikle saha araştırmalarında seçilen veri toplama teknikleri, araştırmanın kapsadığı alan (nicel yöntemde evren-örneklem, nitel yöntemde incelenen tipik durum), araştırmanın aşamaları ve süresi belirtilmelidir. Araştırma süresi ile ilgili ayrıntılı bilgiler “Çalışma Takvimi” başlığı altında verilmelidir.

1.2.8. Temel Kavramlar

Bu kısımda tezde kullanılan kavramlar ve terminoloji, yöntemin ürettiği ve yöntemi üreten imkân alanı içerisinde açıklanır. Temel kavramların bu şekilde açıklanması yöntem sorununu somutlaştırır. Kavramsal çerçevede, tezde benimsenen bilimsel yaklaşım da gerekçelendirilmiş olur.

1.2.9. Literatür Bilgisi

Bilimsel bilgi, birikerek büyür. Bu yüzden her bilimsel çalışmada araştırmacı hem mevcut bilgi birikiminden yararlanmalıdır hem de çalışması ile bu birikime katkıda bulunmalıdır. Bu, aynı zamanda tezin özgünlüğünün gösterilmesi anlamına gelir. Dolayısıyla, kaynak değerlendirmesi dikkatle hazırlanmalıdır. Bu bölüm, kaynak listesi değil bir değerlendirme çalışmasıdır.

Literatür taraması, araştırma probleminin arka planını ve içeriğini ortaya çıkarır. Bu kısım araştırmanın gerekli olduğunu ve araştırmacının ele aldığı konuya ilişkin farklı perspektifler içeren temel kaynakları eleştirel düzeyde bildiğini göstermelidir. Bu nedenle

araştırma konusuna ilişkin metinler araştırmacının araştırma problemi çerçevesinde kritik edilerek problemin iskeleti oluşturulmuş olur.

1.2.9.1. Özel Literatür Bilgisi

Özel literatür bilgisi bölümünde tezin konusu ile birinci dereceden ilgili çeşitli kaynaklar incelenerek yapılan değerlendirmeler yer alır. İlgilenilen konuda o ana kadar yapılan çalışmalardan haberdar olmak, bu çalışmaların konuyu hangi noktaya getirdiğini göstermek gerekir. Tezin kaynaklarla kuracağı ilişki belirtilir. Özel literatür bilgisine sahip olduğu gösterildikten sonra üzerinde çalışılan konunun genel bilgisine sahip olmak tez yazmaya başlamak için gereklidir.

1.2.9.2. Genel Literatür Bilgisi

Genel literatür bilgisi araştırmacının tez yazmaya başlayabilirliğini gösterir nitelikte yazılmalıdır. Üzerinde çalışılan alanın temel kaynakları bilinmeksizin alanın sınırlandırılmış herhangi bir konusu hakkında nitelikli bir tez yazım süreci yaşamak güçleşir. Bu kısımda en az on metin eleştirel bir düzeyde irdelenir.

1.2.10. Taslak Plan

Araştırmanın düzenli yürütülebilmesi, çalışma takviminin hazırlanması için taslak plan yapılması gereklidir. Bu plan, bir anlamda tezin “İçindekiler” bölümünün taslağıdır.

Taslak plan, araştırma süresince gelişerek değişebilir. Çalışmanın iskelet gibi düşünülebilecek bu plan, gerçekçi hazırlanmalıdır. Tezin ana başlıklarını ve alt başlıklarını içermelidir. Taslakta, mutlaka giriş bölümü ve sonuç bölümü bulunmalı, bunlar arasındaki bölümler, araştırmanın planlanan içeriğine göre düzenlenmelidir. Bölüm başlıkları, alt başlıklar ve bunların sırası iyi düzenlenmelidir.

1.2.11. Ekler

Araştırmada kullanılacak ek çizelgeler, belgeler, fotoğraflar, haritalar, krokiler, anketler vb. varsa bu bölümde bunlar sıralanır. Çalışma, bunlar gibi ek içermiyorsa tez önerisinde bu bölüme yer verilmez.

1.2.12. Çalışma Takvimi

Çalışma takviminde (kaynak araştırması, veri toplama, uygulama, değerlendirme ve yazma gibi) tez aşamaları ve bunlara ne kadar zaman ayrıldığı, tarih aralıklarıyla yaklaşık olarak gösterilir. Çalışma takvimi, Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği’nde belirtilen normal süre esas alınarak hazırlanır. Özellikle deneysel yöntem ve saha araştırması gerektiren çalışmalarda araştırma aşamalarının adım adım çalışma takviminde belirtilmesi çalışmanın daha planlı ve kolay yapılmasına yardımcı olur.

Çalışma takvimi aylara, gerekirse haftalara bölünmüş bir tablo şeklinde, tezin çeşitli süreçlerindeki resmî işleri ve tez danışmanı tarafından okunma sürelerini de göz önünde bulundurarak hazırlanır. (1. Ekte sosyal bilimlerde nicel yöntemle göre düzenlenmiş bir çalışma takvimi örneği vardır.)

2. TEZİN BİÇİM VE GÖRÜNÜM ÖZELLİKLERİ

Kitap, makale, bildiri, araştırma raporu gibi akademik çalışmalara benzer biçimde lisansüstü tezinin de akademik içerik yanında biçim ve görünüm bakımından da belirli özellikler taşıması gerekir. Tez hazırlama ve özellikle yazma aşamasında uyulması gereken biçim ve görünüm kuralları, tezin değerlendirilmesine yardımcı olan akademik standartlardır. Biçim ve görünüm kurallarına, tez önerisi hazırlanırken de uyulur.

2.1. Kâğıt ve Baskı Özellikleri

Sağlamlık, kalıcılık ve temiz görünüş bakımından tezin tüm kopyaları 80 gram standardındaki iyi kalite A-4 kâğıda basılmalıdır. Baskı, lazer yazıcıda siyah mürekkeple yapılmalı, sayfanın yalnızca bir yüzü kullanılmalıdır. Özgün kopya, temiz sonuç veren nitelikli bir fotokopi cihazıyla çoğaltılmalıdır. Bütün sayfalar için yukarıda belirtilen nitelikte kâğıtlar kullanılmalıdır. Burada belirtilen niteliklere uymayan kopyalar, kabul edilmeyecektir.

2.2. Sayfa Düzeni

Çalışmayı yazarken sayfanın kenar boşluklarının önceden ayarlanması ileride kolaylık sağlayacaktır. Sayfanın sol kenarında (cilt tarafı) ciltleme işlemi için 4 cm genişliğinde boşluk bırakılmalıdır. Diğer üç kenarda 2,5 cm boşluk bırakılmalıdır. Belirtilen ölçülere uymayan genişlikler kabul edilmez. Kenar boşluklarına hiçbir şey yazılmamalıdır. Başlık, metin, tablo ve resimler belirtilen kenar boşlukları içinde kalmalıdır.

2.3. Sayfaların Numaralanması

Tüm sayfa numaraları sayfanın altında ve ortalanmış olarak verilir. Sayfa numaralarında kullanılan font ve bunun boyutu metinde kullanılanla aynı olmalıdır. Numaralamada aşağıdaki plan uygulanmalıdır:

Ön Kısım: Esas metinden önce gelen sayfalar için küçük Romen rakamları (i, ii, iii, iv...) kullanılır. Numaralama “Özet” sayfasında iii ile başlar. (bkz. Enstitü web sayfasındaki örnek tez)

Ana Bölüm: Esas metin, ilk sayfasından 1 ile başlayarak tezin sonuna kadar (1, 2, 3...) rakamlarıyla numaralanır. Bölüm başlıklarının bulunduğu sayfalarla tabloların ve şekillerin bulunduğu sayfalar da dâhil olmak üzere numaralama, tez boyunca kesintisiz sürdürülür.

2.4. Yazı Tarzı (Yazı Tipi ve Harf Büyüklüğü)

Yazı tarzına ait değişkenler tez boyunca tutarlı olmalıdır. Tez, **Times New Roman** yazı tipiyle **12** punto boyutunda yazılmalıdır. Bölüm başlıkları iki punto büyük (alt başlıklar metinle aynı büyüklükte), dipnotlar iki punto küçük yazılmalıdır.

Bölüm başlıkları ve alt başlıklar koyu yazılmalıdır. Özel vurgular için yalnızca çift tırnak kullanılmalı; koyu, tümü büyük harf, altı çizgili yazı gibi stillerden kaçınılmalıdır. Yabancı sözcüklerin veya çalışmanın gerekliliğine göre özgül ad ve terimlerin yazılışında ise yalnızca eğik harfler (italik) kullanılmalıdır. Türkçesi kullanılan bir sözcüğe açıklık getirmek için yabancı dildeki karşılığı da verilmek isteniyorsa bu karşılık parantez içinde, eğik harflerle

yazılmalıdır. Metinde gönderme yapılan kaynak yabancı dilde ise eserin adından sonra Türkçesi mutlaka parantez içinde, eğik harflerle ve tırnaklar kullanılmadan verilmelidir.

Bitiş bildiren (nokta, virgül, noktalı virgül vb.) noktalama işaretlerinden sonra bir boşluk bırakılır. Bazı noktalama işaretleri ise (kesme, sol parantez, sol köşeli parantez, sol tırnak vb.) boşluk bırakmadan yazılır. Bunlarla ilgili kurallar iyi öğrenilmeli, tutarlı biçimde uygulanmalıdır. Türkçe yazım ve noktalamada Türk Dil Kurumunun yürürlükteki en son Yazım Kılavuzu esas alınmalıdır (bk. Bazı Yararlı Kaynaklar). Bu kılavuzda yer almayan özel kullanımlarda tutarlılık gözetilmelidir.

2.5. Bölüm Başlıklarının Yazılışı

Tezin her bölümü yeni bir sayfada başlar. “Tezin Bölümleri”nde listelenen ilk altı sayfa ile ekler, kaynakça ve öz geçmiş dışındaki bütün bölümlerin başlıkları sayfanın üstünden 5 cm aşağıda başlamalı [iki satır aralığında üçüncü girişten sonra dördüncü giriş (*enter*) hizasında], büyük harflerle, koyu (*bold*), bir satırı geçiyorsa iki satır aralıklı ve ortalanmış olarak yazılmalıdır. Metin olan sayfalarda yazı, bölüm başlığından sonraki dördüncü aralıkta (bir girişten sonra ikinci giriş hizasında) başlamalıdır.

Bölüm başlıkları ve alt başlıklardan önce ve sonra 6 nk boşluk bırakılır.

Metnin bölüm başlıkları yazılırken önce bölüm numarası **BİRİNCİ BÖLÜM** şeklinde verilir, ardından bölüm başlığı ikinci satıra yazılır. Alt bölüm başlıkları sayfanın soluna bitişik biçimde, küçük harflerle ve koyu yazılır. Giriş ve Sonuç bölümlerine bölüm numarası verilmez.

Başlıkların yazılış ve tasnifinde ondalık sistem kullanılmalıdır. Örnek:

1. BİRİNCİ BÖLÜM

1.1 Birinci Derece Alt Bölüm

1.1.1 İkinci Derece

1.1.1.1 Üçüncü Derece

1.1.1.2 Üçüncü Derece

1.1.2 İkinci Derece

1.2 Birinci Derece Alt Bölüm

2. İKİNCİ BÖLÜM

....

2.6. Satır Aralıkları

Tezin farklı yerlerinde farklı satır aralıkları uygulanır. Türkçe ve İngilizce özetler, dipnotlar, tablo ve şekillerin içi, tablo başlıkları, şekil altı açıklamaları, blok alıntılar ve kaynakça tek aralıklı yazılır. Asıl metnin bütünü ise bir buçuk satır aralıklı yazılır.

Ana bölüm başlıkları sayfanın üstünden 5 cm aşağıya yazılır. Alt bölüm başlığı ile onu izleyen metin arasında ek boşluk bırakılmaz.

2.7. Paragraflar, Bloklar ve Metnin Bölümlemesi

Bütün metin iki yana yaslı olarak yazılmalıdır. Paragraf başlarında 1,25 cm ilk satır girintisi bulunmalıdır. Her paragraftan sonra 6 nk boşluk bırakılmalıdır. Tezde paragraflar arasında fazladan satır boşluğu bırakılmaz. Blok alıntılarda soldan 2 cm, sağdan 1 cm girinti yapılır. Her sayfanın en üst ve en altında bir paragrafın en az iki satırı bulunmalıdır. Sayfanın altına rastlayan alt bölüm başlıklarından sonra en az iki satır gelmelidir. Satır sonunda sözcükler, hecelere ayrılmamalıdır.

Sosyal bilimler alanında doğrudan aktarmalar, alıntının uzunluğuna göre tırnak işareti içinde ya da sıkıştırılmış paragraf (blok) şeklinde verilir. Dört satır veya daha kısa olan alıntılar, tırnak işareti içinde paragraf içine yazılır. Dört satırdan uzun alıntılar blok paragraf şeklinde sol kenardan 2 cm içeriden hizalanarak yazılır. Blok alıntılarda sekme komutu bütün blok seçildikten sonra *girintiyi artır* komutuyla uygulanmalıdır; sekme komutu her satıra ayrı ayrı uygulanırsa metin bozulabilir. Blok alıntılardan önce ve sonra ek satır aralığı bırakılmaz.

Tezin ana gövdesini oluşturan metin kısmı yazılırken bazen her bölüm başlığından veya bazı bölüm başlıklarından sonra, başlığın kapsamını veya ileri sürdüğü tezi, kısa ve öz biçimde anlatan sözler (epigraf) aktarılabilir. Bu durumda, aktarılan sözün sağa hizalanarak iki punto küçük ve italik yazılması, sözün altında sahibinin adının ve kaynağının belirtilmesi gerekir.

2.8. Görsel Nesnelerin Yerleştirilmesi

Boyu tam sayfa ve daha kısa olan görsel nesnelere (tablo, şekil, fotoğraf), metin içerisine sayfa ortalanarak yerleştirilir. Bu durumda metin ile görsel nesnelere arasında (açıklamalar dâhil) alt ve üstten bir girişlik boşluk bırakılır. Görsel nesnelere açıklamaları (şekil ve tablo başlıkları) bu nesnelere genişliklerini aşmayacak ve satırı ortalayacak biçimde yerleştirilir. Görsel nesnelere metnin sol ve sağ kenar hizasını da aşmamalıdır.

Tam sayfadan daha büyük görsel nesnelere ise birbirini izleyen ayrı sayfalara yerleştirilir. Bu sayfalar o nesneden söz edilen metin yazısını izleyen sayfalarda yer almalıdır. Görsel nesnelere tablolar ve şekiller, tezin tamamında ardışık numaralanabileceği gibi, her bölüm kendi içinde de numaralanabilir.

Tablo başlığı, tablo sınırlarını aşmayacak şekilde tablonun üstüne ortalanarak “Tablo 1:”, şekle ilişkin yazılar ise şekil altına “Şekil 1:” ifadesi ile yerleştirilir. Tablo başlıkları ve şekil açıklamaları tek satır aralıkla yazılır.

Fotoğraflar şekil, kabul edilir. Fotoğraflar, tezin bütün nüshalarında orijinale yakın kalitede olmalıdır. Renkli fotoğrafların kopyası da renkli olmalı ve sayfaya yapıştırılarak değil, taranarak veya fotokopi ile çoğaltılarak yerleştirilmelidir.

2.9. Dipnotlar

Hazırlanan proje/tezlerde dipnotlar ek açıklamalar için kullanılmalıdır. Açıklama dipnotları, konuya açıklık getirecek olan ancak metin içinde verildiği takdirde düşüncelerin akıcılığını bozan tanımlar, yorumlar, ek bilgiler, karşıt görüşler olup sayfa altında belirtilir. Ancak bu tür bilgi ve açıklamaların çoğu kez bütünlüğü bozduğu, okuru sürekli metin altına bakmak zorunda bırakarak okumayı kesintiye uğrattığı, dolayısıyla metnin anlaşılmasını güçleştirdiği göz önünde bulundurulmalı, bu tür ek bilgilerin başka türlü düzenlendiğinde metne yedirilebileceği ya da metinde parantez içinde belirtilebileceği unutulmamalıdır.

Dipnotlar gereksiz derecede uzun olmamalı, bir sayfada gerekenden fazla dipnot bulunmamalıdır. Dolayısıyla, gereksiz dipnotlardan kaçınılmalıdır. Bir yazının bilimselliği, dipnot sayısının çokluğuyla ölçülmez.

Dipnot numarası paragrafta küçük üst yazı (*superscript*) kullanılarak bir sözcüğe ya da noktaya bitişik olarak verilir. (Word programı bu işlevi otomatik olarak yerine getirmektedir.) Birden fazla not numarası yan yana koyulmamalıdır. Sayfanın sonunda, sola dayalı çizginin altında yer alan dipnot metni, kullanılan font büyüklüğünden iki punto küçük ve tek aralıklı yazılır. Yazıda karakter ve stil değişikliği yapılmaz. Dipnotta bir kaynağa ya da kaynaklara gönderme yapılıyorsa seçilen yöntemin metinde kaynak gösterme kuralları uygulanır (bk. “Kaynak Gösterme” bölümü).

2.10. Kısaltmalar

Kısaltmalar, dipnotlarda, “Kaynakça”da ve parantez içindeki ifadelerde kullanılır. Normal cümlelerde özel ad ve ölçü birimleri kısaltmaları dışında kısaltma kullanılmamalıdır. Yaygın bir tutum olarak çoğunlukla “yüzyıl”, “örnek”, “örneğin” gibi sözcükler ile “ve benzeri”, “ve saire” gibi söz öbeklerinin cümle içinde kısaltmalarına (yy., ör., vb., vs.) yer verildiği görülür. Bu tutum, cümlenin akıcılığını bozduğu gibi kısaltırken farklı harfler veya noktalama kullanılması karışık bir görünüm ortaya koyar. Zaten kısa olan bu tür ifadeler cümle içinde açıkça yazılmalıdır. Kısaltmaların ve bunlara gelen eklerin yazılışında Türk Dil Kurumu tarafından hazırlanan Yazım Kılavuzu’ndaki kurallar iyi öğrenilmeli ve uygulanmalıdır.

2.11. Tezin Uzunluğu

Yüksek lisans tezleri, birkaç makale, doktora tezleri ise kitap olarak yayımlanabilecek kapsam ve nitelikte olmalıdır. Yüksek lisans tezlerinin 60-150, doktora tezlerinin 120-300 sayfa olması beklenmektedir.

3. TEZİN BÖLÜMLERİ

Tez, açıklayıcı bilgiler veren ön kısım, tezin ana gövdesini oluşturan metin kısmı ve destekleyici bilgilerin yer aldığı son kısım olmak üzere üç kısımdan oluşur. Tezin metin kısmında tezin bölümleri ve bölümleri oluşturan ana bölümler alt başlıklara ayrılarak düzenlenir.

3.1. Dış Kapak

Tezlerin kapağında sırasıyla üniversite adı, enstitü adı, tezin başlığı, programı (yüksek lisans, doktora), tezi hazırlayan, tez danışmanı, tezin yapıldığı ana bilim/ana sanat dalı, il ve tarih yer alır. Tez başlığının tamamı iki punto daha büyük ve koyu harflerle yazılır. Tez başlığı çok uzun (iki satırdan fazla) ya da çok kısa (birkaç sözcük) olmamalı, başlığın tezin içeriğini özlü şekilde ifade etmesine özen gösterilmelidir (bk. “Tez Önerisi Hazırlama Biçimi”nde “Tezin Başlığı”). Kapak ile ilgili bilgiler 2. Ek’teki gibi düzenlenir. Sırt yazısı olmayan ciltli tezler kabul edilmez.

3.2. Bölümlerin Sırası ve İçeriği

Tezin dış kapağının içine yerleştirilecek sayfa ve bölümlerinin sırası aşağıda verilmiştir. Bazı sayfa ve bölümler zorunlu değildir. Zorunlu olanlar yıldız (*) ile işaretlenmiştir:

- (1) (boş sayfa) *
- (2) İç kapak *
- (3) Telif Hakkı *
- (4) İthaf
- (5) Bilimsel Etiğe Uygunluk Beyanı *
- (6) Kabul ve Onay *
- (7) Türkçe Özet *
- (8) Yabancı Dilde Özet *
- (9) Ön Söz
- (10) Teşekkür
- (11) İçindekiler *
- (12) Listeler
- (13) Kısaltmalar (veya Simgeler)
- (14) Giriş *
- (15) Ana Bölümler *
- (16) Sonuç *
- (17) Kaynakça *
- (18) Ek (ler)
- (19) Öz Geçmiş *
- (20) - (boş sayfa) *

3.2.1. Ön Kısım

Tezin metin bölümünden önce, tezle ilgili açıklayıcı bilgileri içeren ön kısımda yer alan sayfalar aşağıdaki kurallara göre hazırlanmalıdır:

3.2.1.1. Boş Sayfa

Tez ciltlenirken dış kapaktan sonra, iç kapaktan önce yer alan numarasız sayfadır. Tezin en sonuna, dış arka kapaktan önceye de numarasız olarak eklenir.

3.2.1.2. İç Kapak Sayfası

Bu sayfa, dış kapak kompozisyonunda düzenlenerek boş sayfadan hemen sonra konur. Tez bir kuruluş tarafından desteklenmişse kuruluşla ilgili açıklama, il adından önce yer alır (bk. 2. Ek).

3.2.1.3. İthaf

Bu bölüm zorunlu değildir. Öğrenci arzu ederse tezini bazı kişi ya da kişilere ithaf edebilir. Sayfanın başlığı yoktur. Tezin ithaf edildiği kişinin adı, sayfanın üstünden 7,5 cm aşağıda ve ortalanarak yazılır. İthaf lar kısa olmalıdır; "...a" şeklinde bir ifade yeterlidir. İthafın sonuna nokta konulmaz.

3.2.1.4. Bilimsel Etiğe Uygunluk Beyanı

Çalışmanın bilimsel etik kurallarına uygun olarak hazırlandığını beyan ve taahhüt eden metni içeren sayfadır (3. Ek).

3.2.1.5. Kabul ve Onay

Tez savunma sınavı jürisi tarafından tezin kabulünü ve enstitü müdürünün onayını gösteren sayfadır (3. Ek).

3.2.1.6. Türkçe Özet

Bu sayfada tezin yaklaşık 250-300 sözcükten ibaret Türkçe özetine yer verilir. Başlık olarak ÖZET sözcüğü kullanılır. "Özet" bölümünde tezin konusu, kapsamı, ele alınan sorunun niteliği kısaca belirtildikten sonra tezin sonuçları özetlenir. Bu bölümde, tezde irdelenen önemli yazar ve metinlerin adları ile önemli tarihler ihmal edilmemelidir. Tezin amaçlarını ve sonuçlarını içermeyen özetler kabul edilmez.

Özette, ilgisiz ayrıntılardan kaçınılmalı, yalnızca tez konusunun özünü oluşturan araştırma problemi (ne), bu problemin hangi amaçla seçildiği (niçin), izlenen yöntem ya da yöntemler (nasıl), bulgular ve sonuçlar anlatılmalıdır. Birçok araştırmacı, teze ulaşmadan önce, onlara sunulan bu özete ulaşacaktır. Dolayısıyla, özeti hazırlanmasına yeterli zaman ayrılmalı, tezin dışı açılan bu penceresine özel önem verilmelidir.

Özeti bir kaynağa veya dizine alınacağı düşünülerek bu sayfada tez başlığı, tezi hazırlayanın adı ve soyadı, üniversite ve enstitü adları, tezin sunulduğu ana bilim/ana sanat

dalı, programın türü (yüksek lisans veya doktora), yılı, danışmanın unvanı, adı ve soyadı belirtilmelidir. Özetin altında, sola hizalanmış biçimde “Anahtar Sözcükler:” başlığının devamında 3 ila 5 anahtar sözcüğe yer verilir. Anahtar sözcükler özel ad değilse küçük harfle yazılır. Tezin başlığındaki sözcükler anahtar sözcük olamaz.

Tezlerin başlıkları ve özet sayfaları YÖK Dokümantasyon Merkezi tarafından Tez Veri Tabanı'nın taranabilir alanlarına yüklendiğinden bu gibi metin alanlarında tablo, şekil, grafik, formül, simge, alt veya üst simge biçimi yazım (*subscript*, *superscript*), Yunan harfleri ve benzeri standart olmayan simge veya karakterler kullanılmamalıdır (3. Ek).

3.2.1.7. Yabancı Dilde Özet

Türkçe özetin İngilizce (ABSTRACT), Almanca (ZUSAMMENFASSUNG), Fransızca (RESUME) gibi yaşayan Batı dillerinden birine çevirisini kapsayan metindir. Metnin altında 3 ila 5 anahtar sözcüğe (Key Words, Stichwörter, Mots clés) yer verilir. Türkçe ve yabancı dildeki özetler içerik olarak birbirine denk düşmeli, anahtar sözcükler aynı sırayı izlemelidir. Türkçe özet gibi yabancı dildeki özet de özenle hazırlanmalı, yabancı dili iyi bilen bir uzmana kontrol ettirilmelidir. Burada, tezin yabancı dildeki adı, özet başlığı olarak verilir (3. Ek).

3.2.1.8. Önsöz

Bu bölüm zorunlu değildir. Öğrenci, arzu ederse, çalışma konusunun kişisel boyutu, bu çalışmanın kendisi için ifade ettiği anlam ve çalışma süreci hakkında söylemek istediklerini bu bölümde dile getirebilir.

3.2.1.9. Teşekkür

Bu bölüm de zorunlu değildir. Öğrenci, arzu ederse, çalışmasına yapılan özel katkılar için teşekkürlerini bu bölümde ifade edebilir. Bu bölüm, tez, jüri tarafından kabul edildikten sonra eklenmelidir. Anlatım yalın ve içten olmalı, abartılı sözlerden kaçınılmalıdır. Teşekkür, “Ön Söz”ün sonunda da yer alabilir.

3.2.1.10. İçindekiler

Tez metninin bölümleri ve alt bölümleri, metin içerisinde düzenlendikleri sırada alt alta yazılarak ve karşılıklarına buldukları sayfa numaraları konularak hazırlanır. Bu sayfanın düzenlenmesinde rakamla numaralandırma sistemi kullanılır (bk. “Bölüm Başlıklarının Yazılışı”). Tezin bu kısmında bütün bölüm ve alt bölümlerin başlıkları listelenmelidir. Buradaki başlıklar metinde kullanılanlarla aynı olmalı, bu uyum son okuma aşamasında yeniden gözden geçirilmelidir. Her başlığın ve alt başlığın karşısında bir sayfa numarası bulunmalıdır. Listenin maddeleri sol kenara, sayfa numaraları ise sağ kenara hizalanmalıdır. Madde başlıkları ile sayfa numaraları arasında ardışık noktalar yer almalıdır. Noktaların sözcüklere ve sayfa numaralarına bitişik olmaması sağlanmalıdır. Kullanılan yazma programının otomatik *içindekiler tablosu oluşturma* özelliğinden de yararlanılabilir.

3.2.1.11. Listeler

Bu bölüm zorunlu değildir. Tezde tablo, şekil, fotoğraf ve benzeri öğeler kullanılıyorsa bunların tam listesi bu bölümde verilir. Başlıkların, sayfa numaralarının biçimi “İçindekiler” sayfasıyla aynı olmalıdır.

3.2.1.12. Kısaltmalar (veya Simgeler)

Bu sayfa, tez yazarının çalışmasının gerekliliğinden dolayı yaptığı kısaltmaların veya kullandığı simgelerin listesini ve açıklamalarını içerir. İki birden listeleniyorsa “Kısaltmalar ve Simgeler” başlığı kullanılır. Dile yerleşmiş (Türk Dil Kurumunun “Kısaltmalar Dizini”nde yer alan) ya da kaynak gösterme ve künye yazımında kullanılan kısaltmalar listelenmez.

3.2.2. Ana Kısım

Tezin metin kısmı tezin gövdesini oluşturur ve giriş, ana bölümler ve sonuç olmak üzere üç zorunlu bölüme ayrılır. Bu bölümler alt bölümlere ayrılabilir. Bu ayırım, enstitülere ve ana bilim dallarına göre çeşitlenmektedir. Ana kısımdaki bölümler aşağıdaki gibi düzenlenmelidir:

3.2.2.1. Giriş

Tezin “Giriş” bölümünde tezin konusu, gerekçesi, amacı, araştırma probleminin niteliği, kuramsal çerçevesi, yöntemi sunulmalı, temel kaynaklar hakkında bilgi verilmeli ve bunlara dair eleştirel gözlemler yapılmalıdır. Başka deyişle, “Giriş”, “Tez Önerisi”nin ilgili bölümlerinin (Araştırma Problemi, Konu, Amaç, Gerekçe, Yöntem, Literatür Bilgisi) olgunlaştırılıp ayrıntıyla yazıldığı bölümdür.

Yüksek lisans tezlerinde var olan eleştirilerin ve izlenecek kuramların ayrı bölümlerde tartışılması zorunlu değildir; bunlara “Giriş” bölümünde ya da onu izleyen bölümde yer verilebilir. Doktora tezlerinde ise bunlara ayrı bölümlerde yer verilmesi tercih edilmelidir.

Tez, belli kişiler üzerine yoğunlaşıyorsa bunların yaşamı hakkındaki bilgiler kaynak gösterilerek bu bölümde aktarılmalıdır. Tez bir biyografi çalışması olmadığı için bu kısım kısa tutulmalı, yalnızca tez çalışması açısından gerekli bilgilere ağırlık verilmelidir.

Bölümün sonunda tezin sonraki bölümleri hakkında bilgi verilmeli, bu bölümlerin içeriği, gerekli başlıklar anılarak açık ifadelerle anlatılmalıdır.

3.2.2.2. Ana Bölümler ve Alt Başlıklar

Metin uygun sayıda (en az iki) bölüme ve gerekirse alt bölüme ayrılmalıdır. Tezin birinci bölümü “Giriş”ten sonra gelir; sonuncu bölümünden sonra “Sonuç” gelir.

3.2.2.3. Sonuç

Bu bölüm, tezde elde edilen bulguların kaynak değerlendirmesi ışığında yorumlanması, bunların kuramsal açıdan ve uygulamadaki önemi ile doğruluk değerinin tartışılmasından oluşur. Araştırma problemi ile araştırma soruları ya da varsayımlar esas alınarak araştırmanın başında merak edilen, bilgisi edinmek istenilen temel soruların bulunabilen yanıtları burada verilmelidir. Bunun yanında, elde edilen sonuçlara göre varsa konu ile ilgili öneriler de bu kısımda verilir.

Bu bölüm, tezin önceki bölümlerinden daha kısa olmalıdır. Bu bölümde tezde varılan sonuçlar, önceki bölümlere yapılan göndermelerle anlatılır; yeni bilgi, belge ve kaynaklar

gündeme getirilmez. Tartışma ana bölümler içinde yapılıyorsa, sonuç kısmında yeni tartışma ve ek görüşlere yer verilmeyip bölümlerde tartışması yapılarak ulaşılan sonuçlar özetlenir.

3.2.3. Son Kısım

Kaynakça, ekler ve öz geçmiş tezin son kısmını oluşturur. Bu bölümler aşağıdaki gibi düzenlenir:

3.2.3.1. Kaynakça

Her tezde bulunması gereken bu alt bölümde, kaynakların künyeleri yazarının soy-ismine göre alfabetik olarak listelenir.

3.2.3.2. Ekler

Bu bölüm zorunlu değildir. Metnin bütünlüğünü bozacağı için kullanılamayan, ancak tezde yer alması zorunlu görülen liste, belge ve benzeri kaynaklara bu bölümde yer verilir. Tezin bu bölümünde birden fazla kategoride ek bulunuyorsa bunlar EKLER genel başlığı altında 1. Ek, 2. Ek şeklinde gösterilir.

Özellikle ölçekli çizim eklenmesi gereken yüksek lisans ve doktora tezlerinde çizim sayılarının fazlalığına göre, çizimler ayrı bir cilt hâlinde ekte sunulabilir. Çizimlerin boyutlarına göre A4 boyutlu kâğıt yerine A3 boyutlu kâğıt kullanılarak çizim paftaları hazırlanabilir. Her çizim paftasında çizimle ilgili açıklayıcı künye, yön işareti ve ölçek verilmelidir.

3.2.3.3. Öz Geçmiş

Bu bölümde, kişisel bilgiler (doğum yeri, yılı), eğitim bilgileri (lise düzeyi ve üstü yazılır), bilimsel faaliyetler (sunuşlar, yayınlar vb.), iş deneyimi (stajlar, projeler, çalışılan kurumlar, görevler vb.), bilinen yabancı diller, elektronik posta adresi ve eklenmek istenen diğer ilgili bilgiler, bir ya da iki paragraf biçiminde, yaklaşık 150 sözcükle yazılır.

4. DİPNOT VERME VE KAYNAKÇA OLUŞTURMA

Kaynak göstermekten amaç, okuyucunun kolayca doğru kaynak metne ulaşabilmesini sağlamaktır.

Bilimsel bir çalışmada hangi kaynaklardan yararlandığının belirtilmesi zorunluluğu vardır. Genel geçer düşünceler için kaynak gösterme mecburiyeti olmamakla birlikte başkaları tarafından daha önceden ortaya konan, tespiti yapılan her tür bilgi için eser sahibinin hakkını teslim etmek, bilimsel etiğin temel ilkelerindedir. Başkasına ait bilgiyi/düşünceyi kaynak göstermeden kullanmak intihal (aşırma) olur. Bu da çok ciddi bir suçtur. Bilimsel ahlakla bağdaşmaz.

Bir tezde, kaynaklardan yapılan alıntılar ya aynen aktarılır ya da özü değiştirilmeden özetlenir veya yorumlanır. Alıntılanan kaynağa (metin, tablo, şekil vb.) yapılan atıflar çalışmanın tamamında tutarlılık gösterecek şekilde belli kurallara göre gösterilir. Buna göre:

a) Herhangi bir kaynaktan aynen alınanlar dört satırı geçmeyecek uzunluktaysa metin içerisinde tırnak içinde (“...”) gösterilir. Alıntı, dipnotta gösterilecekse dipnot numarası verilerek bunlar dipnotta yazılır. Alıntı, APA sistemine göre gösterilecekse alıntılanan ifadeden sonra bunun kaynağı/kaynakları tez metninde parantez içinde belirtilir.

Örnek:

Hans Freyer’in dediği gibi; bilimsel anlama hedefi güdenler, yapay görünse bile böyle bir alanlar ayrımı yapmak zorundalar. Aynı Freyer, konunun önemine binaen, “Bu çok sun’i bir tecrit [ayırım], açıkçası ilmin kendisini mahkûm ettiği bir işkence olmakla beraber haklı ve zaruri bir istektir” demeye kadar varır.

b) Dört satırdan uzun alıntılar, ayrı bir paragrafta 2.7. alt başlıkta belirtildiği gibi bloklanarak gösterilir. Satır aralığı tek satır olarak ayarlanır, tez metninden bir punto küçük ve italik (*T*) yazılır. (Tez metni 12 punto ile yazılıyorsa bu tip alıntılar 11 punto ile yazılır.) Alıntı, bloklanarak gösterildiği için ayrıca tırnak işareti kullanılmaz. Blok alıntılarda tez metninden 1 cm girinti yapılır. Tercih edilen yöntemle göre kaynak gösterilir.

Örnek:

Hıristiyan olmakla birlikte Bardaysan (154-222), elimizde bulunan eserinde savunduğu, yıldız ve gezegenlerin insanların kaderleri üzerindeki etkilerini tartışan görüşlerinde, Urfa’daki pagan geleneğin astrolojik birikimlerinden istifade etmektedir. Baydarsan, eserinde gezegen kültürüyle ilişkili olarak şöyle demektedir:

...zenginlik ve fakirlik, hastalık, sağlık ve fiziksel rahatsızlıktan onların maruz kaldığı her şey Yedi (gezegen) olarak adlandırılan bu yıldızların rehberliğiyle onlara ulaşır; onlar yedi gezegen tarafından yönetilirler. Babilli Kaldelilerin (yıldız-gezegen kültü tapıcısı paganların) kitaplarında okumadın mı? Orada, çeşitli evrelerinde yıldızların insanların kaderlerini nasıl etkiledikleri anlatılmaktadır.

Yaşadığı dönemde Urfa'da paganist inançlar ve ritüeller hâlâ revaçta olan Baydarsan'ın bu ifadeleri, paganlar arasında yıldız ve gezegenlere yönelik inancı göstermesi açısından oldukça önemlidir.

(Şinasi Gündüz, *Anadolu'da Paganizm: Antik Dönemde Harran ve Urfa*, Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2005, s. 96)

c) Özgün metnin imlası (çeviri yanlışları da dâhil) alıntılarda aynen korunur. Tez yazarı düzeltme yapmak isterse bunları köşeli parantez içinde gösterir. (Örnek: “sevin[e]meyen”)

ç) Alıntılanan metinden çıkarılan yerler üç nokta (...) işaretiyle gösterilir.

d) Şiirden alıntı yapılırken yazılmayacak dizeler/bölümler için bir satır boşluk bırakılır, bu satıra üç nokta (...) işareti konur.

e) Alıntı aynen değil de biçim değişikliğiyle yapılırsa tırnak işareti kullanılmaz. Ancak kaynak mutlaka belirtilir ve bilginin özü değiştirilmez, ifadeler çarpıtılmaz.

Örnek:

Gadamer'e göre bir metni anlama, kişinin kendisini bir diyalog içerisinde anlamaya başlamasıdır. Yani metinde söylenen şey yorumcunun/okurun kendi dilinde ifadesini bulduğunda metinle somut (tecrübi) bir biçimde ilgilenme “anlama” ile sonuçlanabilir.

(Cengiz Batuk, *Mitoloji ve Tarihsellik: Hıristiyan Aslî Günah Mitinin Tarihsel Dönüşümü*, İstanbul: İz Yayıncılık, 2006, s. 19.)

f) Kaynak gösterirken çift adlı yazarlarda yaygın olarak benimsenmiş isim tercih edilir. Keyfi kısaltmalara gidilmez. (Mesela: Abdülhak değil Abdülhak Hamid veya Hamid; N. Hikmet değil Nazım Hikmet). Yazar adlarına ait tereddütlerde güvenilir kaynaklara başvurulmalıdır. Güvenilir ansiklopediler ve antolojiler bu konuda yararlı olabilir (Mesela: Atilla İlhan değil Attilâ İlhan, Cemal Süreyya değil Cemal Süreya gibi).

g) Doğrudan/yorumlanarak yapılan alıntılarının eksik veya bağlamdan kopuk verilmesi, ciddi sorunlar yaratabilir. Bu sebeple titiz davranılmalı, alıntılar tez metnine dâhil edildikten sonra tekrar dikkatle okunmalıdır.

ğ) Tez metninde hangi bilgilerin/düşüncelerin araştırmacıya ait olduğu, hangilerinin (başkalarına ait) alıntı olduğu kolaylıkla anlaşılmalıdır. Uzun/sık alıntılarda, kaynak metne/yazara yapılacak atıflar, bu hususta yararlı olabilir.

h) Kaynak metnin dilinin bilinmemesi/özgün metne ulaşamaması durumunda bilginin yanlış/eksik aktarılması riski vardır. Bu sebeple özgün kaynağı bulmaya gayret sarf edilmelidir.

OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, *Dipnotlu Kaynak Gösterme (Klasik Sistem) ve Metin İçi Kaynak Gösterme* yani APA (*American Psychological Association*) sistemlerinden birini seçme hususunda araştırmacıları serbest bırakmıştır. Araştırmacı, bu yöntemlerden birini kullanmalı ve tezi tutarlı olmalıdır. Sistem tespiti için o ana bilim dalında daha önce hazırlanan tezlere bakılabilir veya tez danışmanının görüşüne başvurulabilir.

4.1. Dipnotlu Kaynak Gösterme (Klasik Sistem)

Bu sistemde, alıntılanan ifadenin/cümlenin sonuna dipnot numarası verilir ve alıntılanan kaynağın künyesi, sayfanın altına dipnot şeklinde yazılır. Dipnot numaralarının yanına herhangi bir işaret konmaz. Dipnot numaraları her bölümde yeniden başlatılmaz. (Microsoft Word, Open Office gibi yazılımların çoğunda dipnot eklemek ve bunu otomatik olarak ayarlamak mümkündür.)

Dipnot metni, tez metninden iki punto daha küçük ve iki yana yaslı olarak yazılır.

Bir dipnotta birden fazla eser bilgisi verilecekse bunlar, noktalı virgül (;) işaretiyle birbirlerinden ayrılır.

Dipnotta kaynağın künyesi yazılırken şu kısaltmalar kullanılır:

s. : Alıntı, bir sayfadan yapılmışsa (Örnek: s. 27)

ss. : Alıntı belli sayfalar arasından yapılmışsa (sayfadan sayfaya) (Örnek: ss. 34-37)

c : Cilt (Örnek: IV veya c. IV)

sy : Sayı (Örnek: sy. 6)

H : Hicrî. Hicrî tarihler (H) kısaltmasıyla yazılır. (Örnek: H 1322)

ty : Tarih yok.

sy : Sayfa numarası yok.

y.y. : Basım/yayın bilgisi yok.

Alıntının yapıldığı kaynağın türüne ve alıntı şekline göre bunun dipnotta ve kaynakçada nasıl gösterileceği aşağıda örnekleriyle belirtilmiştir:

4.1.1. Bir Kaynağa İlk Kez Yapılan Atıflar

Bir kaynaktan ilk kez alıntı yapıldığında esere ait mevcut bibliyografik bilgiler, aşağıdaki örnekte gösterildiği gibi yazılır. Bilgi sırasına, imlaya ve noktalama işaretlerine dikkat edilir.

Dipnotlarda:

Ahmet Haşim, *Bütün Şiirleri*; İnci Enginün ve Zeynep Keman (hzl.), İstanbul: Dergâh Yayınları, 1999, s. 54.

Kaynakçada:

Haşim, Ahmet; *Bütün Şiirleri*, İnci Enginün ve Zeynep Keman (hzl.), İstanbul: Dergâh Yayınları, 1999.

4.1.2. Aynı Kaynağa İkinci Kez veya Daha Sonra Yapılan Atıflar

Bir kaynağa ikinci kez veya daha sonra atıflarda *age.* (adı geçen eser), *agm.* (adı geçen makale) kısaltmaları kullanılmaz, yazar adı ve baskı bilgileri yazılmaz. Yazarın soyadı, eserin adı veya uygun kısaltması, varsa cilt ve sayfa numarası yazılır.

İlk Dipnotta:

Ahmet Haşim, *Bütün Şiirleri*; İnci Enginün ve Zeynep Keman (hzl.), İstanbul: Dergâh Yayınları, 1999, s. 54.

Willi Henkel, “German Centers of Mission Research”, *IBMR*, 21/3, (July 1997), s. 108.

Ebu'l-Kâsım Mahmud b. Ömer b. Muhammed Zemahşerî, *el-Keşşâf 'an Hakâiki Gavâmidi't-Tenzîl ve 'uyûni'l-Ekâvi'l fî Vucûhi't-Te'vîl*, II, Beyrut: Dâru'l-Ma'rife, ty., ss. 57-61.

Sonraki Dipnotlarda:

Haşim, *Bütün Eserleri*, ss. 63-65.

Henkel, “German Centers of Mission Research”, s. 108.

Zemahşerî, *Keşşâf*, ss. 57-61.

4.1.3. Tek Yazarlı veya Editörlü Kitap

Kitap adlarının her kelimesi büyük harflerle ve eğik (italik) olarak yazılır. (Eser adında geçen *ve*, *veya*, *ya*, *ya da*, *da*, *de*, *ile* gibi bağlaçlar küçük harflerle başlar.) İlk dipnotta herhangi bir kısaltma yapılmaz.

Tek yazarlı bazı kitaplar başkaları tarafından yayına hazırlanabilir. Bu durumda yayına hazırlayan/editör belirtilmelidir. Türkçe eserlerde yayına hazırlayan (hzl.), derleyen (drl.), editör (ed.) kısaltmasıyla belirtilir. İngilizce eserlerde editör (ed.), editörler (eds.) şeklinde kısaltılır. Arapça eserlerde tahkik eden (thk.), neşreden (nşr.) kısaltmasıyla gösterilir.

Dipnotta:

İlhan Berk, *Poetika*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 1997, s. 28.

John Hick, *The Rainbow of Faiths*, London: SCM Press, 1995, ss. 18-19.

Ebû Ca'fer Muhammed b. Cerîr Taberî, *Câmi'u'l-Beyân 'an Te'vîli Âyi'l-Kur'ân*, Beyrut: Dâru'l-Mârife, 1988, ss. 126-132.

Charlotte, Brontë, *Jane Eyre*, Margaret Smith (ed.), Oxford: Oxford UP, 1998, s. 12.

Şah Veliyyullah Dihlevî, *Huccetullâhi'l-Bâliğa*, Muhammed Şerif Sukker (thk.), Beyrut: Müesseseti'r-Risâle, 1992, s. 11.

Kaynakçada:

Berk, İlhan; *Poetika*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 1997.

Hick, John; *The Rainbow of Faiths*, London: SCM Press, 1995.

Taberî, Ebû Ca'fer Muhammed b. Cerîr; *Câmi'u'l-Beyân an Te'vîli Âyi'l-Kur'ân*, Beyrut: Dâru'l-Mârife, 1988.

Charlotte, Brontë; *Jane Eyre*, Margaret Smith (ed.), Oxford: Oxford UP, 1998.

Dihlevî, Şah Veliyullah; *Huccetullâhi'l-Bâliğa*, Muhammed Şerif Sukker (thk.), Beyrut: Müesseseti'r-Risâle, 1992.

4.1.4. İki veya Üç Yazarlı/Editörlü Kitap

İki veya üç yazarlı eserlerde tüm yazarların isimleri eserdeki sıraya eksiksiz yazılır. Eserlerd son yazardan önce “ve” bağlacı getirilir.

Dipnotta:

Refika Taner ve Asım Bezirci, *Edebiyatımızda Seçme Hikâyeler*, İstanbul: Gözlem Yayınları, 1981, s. 22.

Patrick Johnson ve Jason Mandryk, *Operation World*, Carlisle: Paternoster Publishing, 2001, ss. 41-45.

Kaynakçada:

Taner, Refika ve Bezirci, Asım; *Edebiyatımızda Seçme Hikâyeler*, İstanbul: Gözlem Yayınları, 1981.

Johnson, Patrick, ve Mandryk, Jason; *Operation World*, Carlisle: Paternoster Publishing, 2001.

4.1.5. Çok Yazarlı Kitaplar

Üç ya da daha fazla yazarı olan eserlerde, ilk yazarın adından sonra *vd.* (ve diğerleri) kısaltması kullanılabilir. Bütün yazarların adları kitaptaki sırasıyla da yazılabilir. Bu durumda Türkçe eserlerde son yazar adından önce “ve”, İngilizce eserlerde ise “and” bağlacı eklenir.

Dipnotta:

Ömer Lütfi Mete *vd.*, *Komple Teorileri*, İstanbul: Profil Yayıncılık, 2009, ss. 68-69.

Kaynakçada:

Mete, Ömer Lütfi *vd.*; *Komple Teorileri*, İstanbul: Profil Yayıncılık, 2009.

4.1.6. Derleme/Editörlü Kitapta Bir Bölüm

Bu tür eserler, eser adından sonra kitabı derleyen veya editörün adı yazılarak gösterilir. Eserdeki bölüm, tırnak (“...”) içinde ve normal yazılır. Kitap adı ise eğik yazılır. Alıntı yapılan bölümün kitabın hangi sayfaları arasında olduğu kaynakçada belirtilir. Dipnotta buna gerek yoktur.

Dipnotta:

Tolga Bilginer, “Avrupa Birliği Rekabet Politikasının Hukuksal Boyutu”, *Dünden Bugüne Avrupa Birliği*, Beril Dedeoğlu (drl.), İstanbul: Boyut Kitapları, 2003, s. 208.

Jeannine Hill Fletcher, “Feminisms: Syncretism, Symbiosis, Synergetic Dance”, *Christian Approaches to Other Faiths*, Alan Race and Paul M. Hedges (eds.), London: SCM Press, 2008, s. 138.

Ebû Bekir Ahmed b. Hüseyin Beyhâki, *es-Sünenü'l-Kübrâ*, Muhammed Abdulkâdir Atâ (nşr.), Mekke: Mektebetü Dâri'l-Bâz, H 1414, ss. 5-8.

Kaynakçada:

Bilginer, Tolga; “Avrupa Birliği Rekabet Politikasının Hukuksal Boyutu”, *Dünden Bugüne Avrupa Birliği*, Beril Dedeoğlu (drl.), İstanbul: Boyut Kitapları, 2003, ss. 201-246.

Fletcher, Jeannine Hill; “Feminisms: Syncretism, Symbiosis, Synergetic Dance”, *Christian Approaches to Other Faiths*, Alan Race and Paul M. Hedges (eds.), London: SCM Press, 2008, ss. 136-154.

Beyhâki, Ebû Bekir Ahmed b. Hüseyin; *es-Sünenü'l-Kübrâ*, Muhammed Abdulkâdir Atâ (nşr.), Mekke: Mektebetü Dâri'l-Bâz, H 1414.

4.1.7. Aynı Yazarın Diğer Kitapları

Aynı yazarın diğer kitapları dipnotta gösterilirken herhangi bir değişiklik yapılmaz. Kaynakçada aynı yazara ait kitaplar, tarih sırası gözetilerek alt alta sıralanır. İlk sıradakinde soyadı ve adı yazılır, diğerlerinde soyadı, adı yerine iki uzun çizgi (—) çekilir.

Kaynakçada:

Moran, Berna; *Edebiyat Kuramları ve Eleştiri*, 9. baskı, İstanbul: Cem Yayınevi, 1994.

—; “Peyami Safa'nın Romanlarında İdeolojik Yapı”, *Birikim*, 54-55, (Ağustos-Eylül 1979), ss. 51-56.

4.1.8. Yazarı Belli Olmayan Kitaplar

Yazarı olmayan/bilinmeyen kitapların künyesi dipnotta ve kaynakçada eser adıyla başlar. Kaynakçada alfabetik sıralamada eser adı esas alınır.

Dipnotta:

International Tourism Report, Travel and Tourism Intelligence, No.: 2, 1997, s. 3.

Kaynakçada:

International Tourism Report, Travel and Tourism Intelligence, No.: 2, 1997.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası 1982, Ankara: Yeni Çizgi Yayını, 2005.

4.1.9. Yazarı Kurum veya Kuruluş Olan Kitaplar

Bu tür kitapların künyesi dipnotta ve kaynakçada belirtilirken yazar adı yerine kurum ve kuruluşun adı veya kısaltması yazılır.

Dipnotta:

Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM), *Avrupa Birliği ve Türkiye*, Ankara: Dış Ticaret Müsteşarlığı Yayınları, 1998, s. 25.

Kaynakçada:

Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM), *Avrupa Birliği ve Türkiye*, Ankara: Dış Ticaret Müsteşarlığı Yayınları, 1998.

4.1.10. Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş Baskılar

Bir kitabın ilk baskıyla sonraki baskıları arasında fark yoksa dipnotta ve kaynakçada bunun belirtilmesine gerek yoktur. Alıntının gözden geçirilmiş/genişletilmiş baskıdan yapılması hâlinde bu belirtilir.

Dipnotta:

Mahmut Aydın, *Anahatlarıyla Dinler Tarihi: Tarih, İnanç ve İbadet*, (Gözden geçirilmiş 3. baskı), İstanbul: Ensar Yayınları, 2013, ss. 156-157.

Kaynakçada:

Aydın, Mahmut; *Anahatlarıyla Dinler Tarihi: Tarih, İnanç ve İbadet*, (Gözden geçirilmiş 3. baskı), İstanbul: Ensar Yayınları, 2013.

4.1.11. Çok Ciltli Kitaplar

Çok ciltli kitaplardan yapılan alıntılarda (varsa çeviren/editör adından sonra) alıntının hangi ciltten yapıldığı dipnotta belirtilir. Toplam cilt sayısı kaynakçada yazılır. Cilt kısaltması için yukarıya (4.1.) bakınız.

Dipnotta:

Berna Moran, *Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış*, C III, İstanbul: İletişim Yayınları, 1995, s. 22.

Kaynakçada:

Moran, Berna; *Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış*, 3 cilt, İstanbul: İletişim Yayınları, 1995.

4.1.12. Çeviri Kitaplar

Çeviri kitapların kim/kimler tarafından çevrildiği eser adından hemen sonra (çev.), (İngilizceye yapılan çevirilerde “trans.”) kısaltmasıyla yazılır. Çevirmenin bütün kitabı mı yoksa kitaptan bir bölümü mü çevirdiği belirtilmelidir. Kitaptan bir bölüm çevrilmişse süreli yayınlarda olduğu gibi tarih bilgisinden sonra sayfa numarası verilir.

Dipnotta:

Richard Elliott Friedman, *Kitabı Mukaddes'i Kim Yazdı?*, Muhammed Tarakçı (çev.), İstanbul: Kabalıcı Yayınevi, 2005, ss. 54-57.

Paul Ricour, *From Text to Action*, Kahleen Blamey and John B. Thompson (trans.), London: Northwestern University Press, 1991, s. 22.

J. Knox Chamblin, "Pavlus Psikolojisi", Ahmet Albayrak (çev.), *Pavlus'u Düşünmek* içinde, Cengiz Batuk (ed.), Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2006, s. 182.

Kaynakçada:

Ricour, Paul; *From Text to Action*, Kahleen Blamey and John B. Thompson (trans.), London: Northwestern University Press, 1991.

Chamblin, J. Knox, "Pavlus Psikolojisi", Ahmet Albayrak (çev.), *Pavlus'u Düşünmek* içinde, Cengiz Batuk (ed.), Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2006, ss. 179-208.

4.1.13. Süreli Yayınlar

Süreli yayınlardaki makale adları, kaynak gösterilirken tırnak içinde yazılır. Süreli yayının adları ise tıpkı kitap adları gibi eğik yazılır. Varsa cilt ve sayı, süreli yayının adından sonra yazılır. Süreli yayınlarda yayının yeri ve yayıncı belirtilmez. Yayın tarihi ay olarak da belirtilmişse sayı numarasından sonra parantez içinde (Ağustos-Eylül 2008) yazılır. Dergi adları çok uzunsa bunlar büyük harfle kısaltılabilir. Kaynakçada makalenin, derginin hangi sayfaları arasında olduğu ayrıca belirtilir. Derginin cildi ve sayısı "2/13" şeklinde gösterilir.

Dipnotta:

Necati Öner, "Demokrasinin Epistemolojik Dayanağı", *Felsefe Dünyası Dergisi*, 27, 1998, s. 48.

Feray Erselcan, "Disiplinlerarası Ortak Bir Çalışma Alanı Olarak Sosyal Sermaye", *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 35/2, (Aralık 2009), ss. 248-256.

Willi Henkel, "German Centers of Mission Research", *IBMR*, 21/3, (July 1997), s. 108.

Kaynakçada:

Öner, Necati; "Demokrasinin Epistemolojik Dayanağı", *Felsefe Dünyası Dergisi*, 27, 1998, ss. 45-70.

Henkel, Willi; "German Centers of Mission Research", *IBMR*, 21/3, (July 1997), ss. 103-110.

4.1.14. Yazarsız Süreli Yayınlar

Yazarsız süreli yayınlarda önce süreli yayının adı yazılır. Ardından diğer sıralamalar takip edilir. Kaynakça sıralaması da aynı şekilde olur.

Dipnotta:

Economist, “Trade and Wages”, 341/7995, 1996, s. 74.

Kaynakçada:

Economist, “Trade and Wages”, 341/7995, 1996.

4.1.15. Kongre ve Sempozyum Bildirileri

Yayınlanmış kongre ve sempozyum bildirilerinde süreli yayınlarda izlenen yöntem takip edilir. Yayınlanmamış bildirilerde ise sempozyum yeri ve tarihi verilir.

Dipnotta:

Manço Altay, “Avrupalı Türk Gözü ile Avrupalı Türkler”, *I. Uluslararası Avrupalı Türkler Kongresi*, Belgium, 22-23 Şubat 2008, ss. 461-469.

Kaynakçada:

Çepni, S., Bacanak, A. ve Özsevenç, T.; “Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Fen Branşlarına Karşı Tutumları ile Fen Branşlarındaki Başarılarının İlişkisi” (yayınlanmamış bildiri), *X. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu, Haziran 2001.

4.1.16. Ansiklopedi Maddeleri

Ansiklopedi maddelerinden yapılan alıntılarının kaynaklarını göstermede süreli yayınlarda izlenen yola uyulur. Ansiklopedinin cilt numarası Romen rakamlarıyla (I, II, III, IV) yazılır. Dipnotlarda ikinci ve sonraki atıflarda da cilt numarası mutlaka yazılmalıdır. Ansiklopedinin hangi maddelerinden yararlandıysa kaynakçada sadece bu belirtilir. Bu da süreli yayınlardaki gibi gösterilir.

Dipnotta:

Sönmez Kutlu, “Mürchie”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, XXXII, 2003, s. 43.

Kaynakçada:

Kutlu, Sönmez; “Mürchie”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, XXXII, 2003, ss. 41-45.

4.1.17. Yayınlanmamış Bilimsel Tezler**Dipnotta:**

Yılmaz Irmak, “Karacaoğlan’ın Şiirlerinde Anlam Sapmaları”, (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005), s. 54.

Kaynakçada:

Irmak, Yılmaz; “Karacaoğlan’ın Şiirlerinde Anlam Sapmaları”, (*Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005).

4.1.18. Arşiv Belgeleri, Zabıtlar ve Kanun Maddeleri

Bu tür atıflarda önce varsa arşivin adı, ardından arşiv belgesinin adı veya belgenin mahiyetini bildiren açıklamalar, belge tarihi, varsa dosya, sayfa numaraları ve diğer açıklamalar yazılır.

Dipnotta:

Başbakanlık Osmanlı Arşivi, *Rusya Ahidname Defteri*, 83/1, ss. 229-231.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Zabıtları, Devre 4, Cilt 15, ss. 466-467.

Kaynakçada:

Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA), *Rusya Ahidname Defteri*, 83/1.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Zabıtları, Devre 4, Cilt 15, ss. 466-467.

Diyanet İşleri Başkanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun, Sayı 633, Yıl 1965.

4.1.19. Gazete Makaleleri ve Haberleri

Gazete haberlerine veya makalelerine ait alıntılarının kaynağı gösterilirken süreli yayınlarda izlenen yola uyulur. Makale/haber başlığından sonra gazetenin adı, (günü, ayı, yılı) yazılır sonra sayfa numarası belirtilir. Yazarsız haberlerde gazete adı başa alınır.

Şamil Tayyar, “Başbakana Ne Oldu Böyle”, *Star*, (22 Nisan 2009), s. 3.

Akşam, “ABD’li Astronot Konuştu”, (22 Nisan 2009), s. 1.

4.1.20. Kutsal Kitaplar ve Klasik Eserler

Sırasıyla kutsal kitap adı, bölüm, bab veya sure, ayet numarası verilir.

Eski Ahit, Çıkış, 14:2.

Yeni Ahit, Markos, 11:6.

Sure ve ayet numarasını yazarak kutsal kitabın adını belirtmeden de atıf yapılabilir:

el-Bakara 2/12. (Sûre adlarındaki “el-” takılarına riayet edilir.)

en-Nisa 4/43.

Kitab-ı Mukaddes için uygulama şu şekilde de tercih edilebilir:

Matta, 5:18.

Tesniye, 14:6.

Kutsal kitapların farklı çevirileri olduğu için ilk dipnotta bunun kim tarafından çevrildiği, baskısı, yayın yeri, yayınevi ve yayın yılı da belirtilmelidir. Kutsal kitap

çevirilerinin sonraki baskılarında gözden geçirme/düzeltilme sıklıkla yapıldığı için baskı sayısına dikkat etmek gerekir.

Mustafa Öztürk, *Kur'ân-ı Kerîm Meâli (Anlam ve Yorum Merkezli Çeviri)*, 3. Baskı, İstanbul: Düşün Yayıncılık, 2011.

Kütüb-i Sitte olarak bilinen hadis kitaplarından kaynak gösterilirken kitabın adı¹ yazıldıktan sonra virgöl konur, virgülden sonra *Müsned*'de cilt ve sayfa numarası, Müslim ve *Muvatta*'da kitap adı ve hadis numarası, diğerlerinde ise kitap adı ve bab numarası verilir (meselâ *Müsned*, IV, 289; *Muvatta*, “İlim”, 18; Buhârî, “İlim”, 12; Müslim, “Ticârât”, 45; Tirmizî, “Edeb”, 18).

4.1.21. Elektronik Kaynaklar

Sürelî yayınlarda izlenen sıra takip edilir. Web sayfasının tam adresi (alıntı yapılan link tam olarak bulunmalıdır) ve erişim tarihi yazılır. Dipnotta ilk gösterimden sonra web adresini tekrar yazmaya gerek yoktur. Veri tabanından alıntı yapıldığında web adresi yerine veri tabanının adı yazılır. Yazarı belli olmayan elektronik kaynaklarda yazı/makale adı önce yazılır.

Dipnotta:

Ed Mathews, “Short Term Efforts and Long Term Effects”, *Journal of Applied Missiology*, 1992, Vol. 3, No.: 2, www.ovc.edu/missions/jam/shrtlong.html (22.04.2009), s. 2.

Wade Osburn, “Historical Dictionary of Ethics”, *Booklist*, 2009, Vol. 105, issue 12, EBSCOhost, (22.04.2009).

“Work, Welfare and Child Well-Being”, *MDRC: Families and Children*, 2010, www.mdrc.org, (27.05.2012).

Kaynakçada:

Mathews, Ed; “Short Term Efforts and Long Term Effects”, *Journal of Applied Missiology*, 1992, Vol. 3, No.: 2, <http://www.ovc.edu/missions/jam/shrtlong.html>, (22.04.2009).

Osburn, Wade; “Historical Dictionary of Ethics”, *Booklist*, 2009, Vol. 105, issue 12, EBSCOhost, (22.04.2009).

“Work, Welfare and Child Well-Being”, *MDRC: Families and Children*, 2010, <http://www.mdrc.org>, (27.05.2012).

4.1.22. Raporlar

Binnaz Toprak, İrfan Bozan vd., *Türkiye’de Farklı Olmak: Din ve Muhafazakârlık Ekseninde Ötekileştirilenler*, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi, 2008, s. 24.

TCMB, *Yıllık Rapor*, 2001, <http://www.tcmb.gov.tr> (10 Eylül 2002), s. 5.

¹ Kütüb-i Sitte özelinde “kitabın adı”ndan kasıt *Muvatta*, *Müsned* için eserin adı, diğer dört eser için yazar adıdır: Buhârî, Müslim, Tirmizî, Nesâî.

4.1.23. Broşürler

Kurum Adı, “Broşür Başlığı”, Baskı Sayısı [Broşür], tarih, sayfa.

Dipnotta:

Türk Psikologlar Derneği, “Deprem Psikolojik Sonuçlarını Hafifletme”, 4. Baskı [Broşür], 1999, s. 4.

Kaynakçada:

Türk Psikologlar Derneği, “Deprem Psikolojik Sonuçlarını Hafifletme”, 4. Baskı [Broşür], 1999.

4.1.24. Sesli ve Görüntülü Kaynaklar

Yapıt adı veya katkısı ön plana çıkartılacak (yönetmen, senarist, oyuncu, yazar, besteci, vb.) kişinin adı ve soyadı, katkısı bulunan diğer kuruluşlar, formatı (plak, VCD, DVD vb.) ve yayın bilgileri belirtilir.

Dipnotta ve Kaynakçada:

Nuri Bilge Ceylan (Yön. ve Sen.), *Uzak*, Oyuncular: Muzaffer Özdemir, Mehmet Emin Toprak, Zuhal Gencer Erkaya vd. DVD, Artificial Eye Company, 2004.

4.1.25. Kişisel Görüşmeler ve Söylesiler

Basılmış görüşmeler ve söyleşiler için kitap veya süreli yayınlardaki yöntem takip edilir. Basılmamış olanların künyesi aşağıdaki gibi yazılır.

Vüs’at O. Bener, *Kişisel Görüşme*, 12 Aralık 2001.

Eric Richardson, *Personal Interview*, 13 March 2010.

4.1.26. Basım/Yayın Bilgisi Eksik Kaynaklar

Baskı ve yayım bilgilerinden herhangi biri eksik olan kaynaklarda söz konusu eksiklik kısaltmalarla belirtilir. Yaygın kısaltmalar şunlardır: Yayın/basım yeri yok (y.y.), basım tarihi yok (Ty.), sayfa numarası yok (s.y.).

Herhangi bir yayım tarihi yazılmamasına rağmen iç kapakta copyright tarihi (© sembolünden sonra verilen tarih) varsa tarih yayım/basım tarihi olarak yazılır.

4.2. Metin İçi Kaynak Gösterme (APA Sistemi)

Bu sistem, tez metni içinde kaynak metinlere atıf yapılırken yazar soyadı, yayım yılı ve sayfa numarasının ön plana çıkarılması esasına dayanır. Alıntılanan ifadeden sonra parantez içinde yazarın/yazarların soyadı, eserin tarihi ve sayfa numarası yazılır. Sayfa numarası verilmeyen atıflar:

..... (Eliade, 1993: 24).

..... (Moran, 1994: 65)

APA sisteminde metin içinde eserle ilgili fazla açıklama verilmez bunlar kaynakçada belirtilir.

Eserin künyesi kaynakçada şu sırayla yazılır:

Yazarın Soyadı, Adının baş harfi. (Yayın Yılı). Eserin adı (İlk kelimenin baş harfi ve özel isimler hariç diğerleri küçük harfle yazılır). derleyen, çeviren, neşreden, editör vb., baskı sayısı, cilt sayısı, Yayın Yeri: Yayınevi (sadece adı).

4.2.1. Bir Kaynağa İlk Kez ve Sonra Yapılan Atıflar

APA sisteminde metin içinde bir kaynağa ilk kez atıf yapmakla sonraki atıflar arasında bir fark yoktur. Bunlar tez boyunca aynı tarzda yazılır.

.....(Eliade, 1993: 14).

.....(Walker and Allen, 2004: 56).

4.2.2. Tek Yazarlı veya Editörlü Kitap

Metin İçinde:

.....(Kennedy, 2010: 35).

.....(Kalpaklı, 1999: 33).

Kaynakçada:

Kennedy, P. (2010). *Twentieth-century theologians*. London: I.B.Taurus.

Kalpaklı, M. (Ed.). (1999). *Osmanlı divan şiiri üzerine metinler*. İstanbul: YKY.

4.2.3. Aynı Yazarın Farklı Eserleri

Aynı yazarın farklı kitaplarına atıflarda yılı gösteren rakam bize eserlerin farklı olduğunu gösterir. Ancak bir yazarın aynı yıla ait birkaç eseri varsa eserlerin alfabetik sırasına göre yıldan sonra harf konur. Böylece eserlerin farklı olduğu metin içerisinde belirtilmiş olur. Kaynakçada her defasında yazarın soyadı ve adının baş harfi aynen yazılır. Bir yazara ait eserler kaynakçada sıralanırken önce tek yazarlı eserler, sonra editör eserleri en sonda da çok yazarlı eser şeklinde sıralanır.

Metin İçinde:

.....(Karabekir, 1951: 254)

.....(Karabekir, 1988a: 134)

.....(Karabekir, 1988b: 23)

Kaynakçada:

Karabekir, K. (1951). *İstiklal harbimizin esasları*. İstanbul: Sinan.

Karabekir, K. (1988a). *İstiklal harbimiz*. İstanbul: Merk.

Karabekir, K. (1988b). *Paşalar kavgası*. İstanbul: Emre.

4.2.4. Derleme Kitapta Bir Bölüm

Makale biçiminde verilir. Ancak dipnot verme sisteminde olduğunun aksine, makale adı tırnak içinde gösterilmez. Editör, derleyen bilgisi ve bölümün olduğu kitap yazıldıktan sonra parantez içinde sayfa numarası yazılır ve “içinde” ifadesi eklenir. İngilizce eserlerde editör bilgisinden önce “In” yazılır. Makale tarzı kısa metin alıntılarında sayfa numarası verilmesi zorunlu değildir.

Metin İçinde:

.....(Kayış, 2006: 410) veya sadece (Kayış, 2006)

.....(Dunn, 2007: 312) veya sadece (Dunn, 2007)

Kaynakçada:

Kayış, A. (2006). Güvenirlilik analizi (reliability analysis). Ş. Kalaycı (ed.), *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri* (ss. 401-419) içinde. Ankara: Asil.

Dunn, J. (2007). Siblings and socialization. In Joan E. Grusec & Paul D. Hastings (eds.), *Handbook of socialization theory and research* (ss.309-327). New York: The Guildford.

4.2.5. İki ve Üç Yazarlı veya Editörlü Kitap

Bu tür atıflarda yazarlar arasına Türkçede “ve”, İngilizcede ise “&” eklenir. Editör veya derleyen bilgisi tarihten önce yazılır.

Metin İçinde:

.....(Batuk ve Kuşcu, 2013: 132)

..... (Hill & Ralph, 1999: 32)

Kaynakçada:

Batuk, C. ve Kuşcu, E. (drl.). (2013). *Rudolf Bultman: mitoloji ve hermenötik sorunu*. Ankara: Eskiyei.

Hill, P. & Ralph, W. (eds.). (1999). *Measures of religiosity*. Birmingham: Religious Education Press.

4.2.6. Çok Yazarlı Kitaplar

İlk yazarın soyadından sonra “vd.”, İngilizce eserlerde ise “et al.” kısaltması eklenir.

Metin içinde:

.....(Eren vd., 1988)

Kaynakçada:

Eren, H., vd. (hzl.). (1988). *Türkçe sözlük*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.

4.2.7. Yazarı Belli Olmayan Kitaplar

Burada aynı şekilde parantez içerisinde yazar adı yerine eserin adı yazılır. Kaynakçada alfabetik sıralamada kaynak adı esas alınır. Varsa cilt ve baskı sayısı tarihten önce yazılır.

Metin İçinde:

.....(*TBMM gizli celse zabıtları*, Cilt 3, 1985)

.....(*Merriam-Webster's colfegiate dictionary*, 10th ed., 1993)

Kaynakçada:

Türkiye Büyük Millet Meclisi gizli celse zabıtları (Cilt 3). (1985). İstanbul: Türkiye İş Bankası.

Merriam-Webster's colfegiate dictionary (10th ed.). (1993). Springfield, MA: Merriam-Webster.

4.2.8. Yazarı Kurum veya Kuruluş Olan Kitaplar

Yazar adı yerine kurum veya kuruluşun adı yazılır.

Metin İçinde:

.....(DTM, 1998: 25)

.....(TÜİK, 2007: 11)

Kaynakçada:

Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM). (1998). *Avrupa Birliği ve Türkiye*. Ankara: Dış Ticaret Müsteşarlığı.

TÜİK. (2007). *Bölgesel göstergeler 2006*. Ankara: TÜİK.

4.2.9. Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş Baskılar

Bir kitabın ilk baskısıyla sonraki baskıları arasında bir fark yoksa bunun dipnotta ve kaynakçada belirtilmesi gereksizdir. Alıntının gözden geçirilmiş/genişletilmiş baskıdan yapılması durumunda kaçınıcı baskı olduğu kitap adından sonra parantez içinde belirtilir. Metin içinde buna gerek yoktur.

Metin İçinde:

.....(Aydın, 2013: 43)

.....(Mosteller, Rourke, & Thomas, 1967: 38)

Kaynakçada:

Aydın, M. (2013). *Anahatlarıyla dinler tarihi: Tarih, inanç ve ibadet* (Gözden geçirilmiş 3. baskı). İstanbul: Ensar.

Mosteller, F., Rourke, R. E. K., & Thomas, G. B. (1967). *Probability and statistics* (2nd ed.). Massachusetts: Addison-Wesley.

4.2.10. Çok Ciltli Kitaplar

Birden fazla ciltten oluşan eserlerde cilt sayısı eser adından sonra parantez içinde yazılır. İngilizce eserlerde “Vols.” kısaltması kullanılır.

Metin İçinde:

.....(Lekesiz, 1999)

Kaynakçada:

Lekesiz, Ö. (1999). *Yeni Türk edebiyatında öykü* (Cilt 1-5). İstanbul: Kaknüs.

4.2.11. Çeviri Kitaplar

Çevirmen veya çevirmenlerin adı kaynakçada eser adından sonra yazılır. Çevirmenin kitabın tamamını mı yoksa bir kısmını mı çevirdiğine dikkat edilmelidir. Kitaptan bir bölüm çevrilmişse kitabın editörü de eklenir.

Metin içinde:

.....(Eagleton, 2011: 54)

.....(Noth, 2001: 156)

Kaynakçada:

Eagleton, T. (2011). *Edebiyat kuramı*. Tuncay Birkan (çev.). İstanbul: Ayrıntı.

Noth, M. (2001). *The chronicler's history*. H. G. M. Williamson (trans.). David A. Clines & Philip R. Davies (eds.). Sheffield: Sheffield Academic Press.

4.2.12. Süreli Yayınlar

Süreli yayınlara atıflarda makale adı normal yazılır. Ardından makalenin geçtiği süreli yayının adı ve diğer bilgiler eklenir. Derginin cilt numarası ve sayısı “C 8, S 2” şeklinde ya da “8/2” ve “8 (2)” şeklinde de yazılabilir.

Metin İçinde:

.....(Yılmaz, 2004: 108)

.....(Mead, 1963: 186)

Kaynakçada:

Yılmaz, H. (2004). AB’ye giriş sürecinde ortaöğretimde diğer dinlerin öğretimi ile ilgili öğrencilerin düşünceleri. *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 8 (2), 101-127.

Mead, M. (1963). Socialization and enculturation. *Current Anthropology*, 4 (2), 184-188.

4.2.13. Kongre ve Sempozyum Bildirileri

Yayınlanmış kongre ve sempozyum bildirilerinde “süreli yayın” veya “kitaptan bir bölüm” esaslı uygulanır. Yayınlanmamış bildirilerde ise aşağıdaki usul takip edilir:

Metin İçinde:

.....(Çepni, Bacanak ve Özsevenç, 2001)

Kaynakçada:

Çepni, S., Bacanak, A. ve Özsevenç T. (2001, Haziran). Fen bilgisi öğretmen adaylarının fen branşlarına karşı tutumları ile fen branşlarındaki başarılarının ilişkisi. *X. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

4.2.14. Ansiklopedi Maddeleri

.....(Hatcher, 2006: 230) veya (Hatcher, 2006)

.....(Akün, 1992: 399) veya (Akün, 1992)

Kaynakçada:

Hatcher, A. (2006). Magazines. *Encyclopedia of religion* Daniel A. Stout (ed.). New York: Routledge.

Akün, Ö. F. (1992). Divan edebiyatı. *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA) (C 9, 398-422)*. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

4.2.15. Yayımlanmamış Bilimsel Tezler**Metin İçinde:**

.....(Fearn, 2002: 65)

.....(Irmak, 2005: 79)

Kaynakçada:

Fearn, M. (2002). *A Socio-psychological profile of subject perceptions of A-level religious studies students*. Unpublished Ph. D thesis, University of Wales, Bangor.

Irmak, Y. (2005). *Karacaoğlan'ın şiirlerinde anlam sapmaları*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.

4.2.16. Gazete Makaleleri ve Haberleri

Yazarsız gazete haberlerinin metin içinde gösteriminde, yazar yerine haber başlığı veya uygun kısaltması verilebilir.

Metin İçinde:

.....(Tayyar, 2009)

.....(ABD'li Astronot Konuştu, 2009)

Kaynakçada:

Tayyar, Ş. (2009, 22 Nisan). Başbakana ne oldu böyle? *Star*, 5.

ABD’li astronot konuştu. (2009, 22 Nisan). *Akşam*, 2.

4.2.17. Kutsal Kitaplar ve Klasik Eserler

Kutsal kitap çevirilerinde, çevirilerin kimler tarafından yapıldığı belirtilmelidir.

Metin İçinde:

.....(Kur’an, 2:154)

.....(Matta, 1:6)

Kaynakçada:

Öztürk, M. (2011). *Kur’ân-ı Kerîm meâli (anlam ve yorum merkezli çeviri)*, 3. Baskı, İstanbul: Düşün.

4.2.18. Elektronik Kaynaklar

Metin İçinde:

.....(MEB, 2010: 225)

.....(Thoma, 2005)

Kaynakçada:

MEB (2010). Karşılaştırmalı dinler tarihi öğretim programı. *İmam hatip lisesi ve Anadolu imam hatip lisesi öğretim programı* (ss. 209-239) içinde. Erişim: 20 Ağustos 2013, <http://dogm.meb.gov.tr/www/ogretim-programlari/icerik/14>

Thoma, N. (2005, August). Values education through feeling and doing. *Social Education*, 23 (2). Retrieved March 22, 2012, from http://www.valueseducation.edu.au/verve/_resource/ve_acsa_paper.pdf

4.2.19. Raporlar

Metin içinde:

.....(TCMB, 2001:5)

Kaynakçada:

TCMB (2001). *Yıllık rapor*. Erişim:10 Eylül 2002, <http://www.tcmb.gov.tr>.

4.2.20. Sesli ve Görüntülü Kaynaklar

Metin İçinde:

.....(Ceylan, 2010)

Kaynakçada:

Ceylan, N. B. (Yönetmen). (2010). Bir zamanlar Anadolu’da [Film]. İstanbul: NBC.

4.2.21. Kişisel Görüşmeler ve Söyleşiler

Kişisel görüşmeler, metinde belirtilmesine karşın kaynakçada yer almaz. Ancak basılmış söyleşilere yapılan atıflarda yayınlandığı yerin özelliğine göre (sürelî-süresiz yayım) kurallar uygulanır.

4.2.22. Basım/Yayın Bilgisi Eksik Kaynaklar

Baskı ve yayım bilgilerinden herhangi biri eksik eserlerde söz konusu eksiklik kısaltmalarla belirtilir. Kısaltmalar için yukarıya (4.1.) bakınız.

Herhangi bir yayım tarihi yazılmamasına rağmen iç kapakta copyright tarihi (© sembolünden sonra verilen tarih) varsa tarih yayım/basım tarihi olarak yazılır.

4.2.23. Diğer Kaynaklar

Bu bölümde gösterilmeyen diğer kaynaklar için American Psychological Association'ın (APA) kılavuzlarındaki bilgilere başvurulabilir.

5. TEZİN TESLİMİ

Tez öngörülen sürede tamamlandığında metnin son hâli danışmana verilmeli, onun onayı alındıktan sonra aşağıdaki adımlar izlenmelidir:

5.1. Tez Savunması İçin Tez Teslimi

Öğrenci, yüksek lisansta 6, doktora 8 tez nüshasını geçici olarak uygun görülen şekilde (spiral ciltli ya da uygun klasör içinde) ana bilim dalı başkanlığına teslim eder. Ana bilim dalı başkanlığı, *tez savunma jürisi* ve *sınav tarihi önerisi* ile tez nüshalarını Enstitü Müdürlüğüne sunar. Bu nüshalardan biri enstitüde kalır, diğerleri jüri üyelerine (varsa yedek üyelere) teslim edilir.

5.2. Kabul Edilen Tezin Enstitüye Teslimi

Savunma sınavıyla jüri tarafından kabul edilen tez 1 ay içerisinde enstitüye teslim edilmelidir.

Tezin tesliminden önce, çalışmanın bir nüshası anabilim dalında görevlendirilen araştırma görevlisine teknik olarak kontrol ettirilir ardından da ciltlenmesine dair nihai onay almak için 5 iş günü öncesinden enstitüye teslim edilir.

Enstitü müdürlüğünün tezin ciltlenmesi işleminin yapılabileceğini, teknik herhangi bir sorunun olmadığını belirtmesinin ardından **tez üç nüsha halinde** ciltlenerek Enstitüye teslim edilir.

Jüri tarafından kabul edilen ve onaylanan tezlerin **iki adet kopyası**, arşiv ve kütüphanelerde uzun süre korunabilmeleri için **lacivert renk ciltli** olarak hazırlanarak OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne teslim edilir. Diğer nüshada ise kolay yıpranmayan kaliteli beyaz karton kapak kullanılmalıdır. Tez yazarı, kendisi için de en az bir kopya edinmeyi ihmal etmemelidir.

Gerekli işlemler ve yayımlama izni için *tez.yok.gov.tr* adresinde bulunan **Tez Veri Giriş Formu** doldurulur. İnternet üzerinden bu formun doldurulabilmesi için önce aynı adresten üyelik kaydı yapılmalıdır. Doldurulan bu formun iki nüsha çıktısı Enstitüye teslim edilir.

Mezuniyet için, ciltlenmiş tezlerle birlikte *tezin tamamı*, *Türkçe Özet* ve *İngilizce Özet* üç ayrı *pdf* dosyası olarak iki CD'ye kaydedilerek Enstitüye teslim edilir. Dosyalar isimlendirilirken YÖK otomasyonundan alınan Referans Numarası (*referans no-Ahmet KARA.pdf*) kullanılmalıdır.

Örnek:

1234567-tezintamadı-AhmetKARA.pdf

1234567-ozet-tr.pdf

1234567-ozet-ing.pdf

5.3. Çoğaltma ve Ciltleme

Tezin çoğaltılması ve ciltlenmesinde güvenilir fotokopicilerle çalışılması önerilir. Yüksek lisans/doktora, tezinin dış kapağındaki bütün bilgiler siyah yazılmalıdır. Tezin künyesi (tez yazarı, başlığı, tez türü, yılı) cildin sırt kısmına, sırt yazısının yönü tezin dış

kapağı üste gelecek şekilde konulduğunda sırttan okunacak şekilde yazılmalıdır. Ciltleme aşamasında kılavuzdaki kapak ve sırt yazıları örneğine benzer bir çıktı, kolaylık sağlayabilir (2. Ek). Tez ciltlendikten sonra 20,0 x 28,5 cm (A4 boyutu) boyutlarından daha küçük olmamalıdır. Sırt yazısı bulunmayan tezler kabul edilmez.

Mürekkepli kalemle düzeltilmiş, üstü çizilmiş/silinmiş, satır aralarına ekler yapılmış, sonradan yapılandırılmış sayfalar içeren tezler kabul edilmez. Ciltlenmiş tezin arasına sonradan sayfa, şekil, fotoğraf, tablo, resim, grafik vb. konulamaz.

Kalınlığı 6 santimetreyi (yaklaşık 600 sayfayı) aşan tezler, iki ya da üç ayrı cilt hâlinde düzenlenmelidir. Ciltler, Romen rakamlarıyla numaralanmalıdır. Her ciltte bir başlık sayfası bulunmalıdır. Başlık sayfaları, ciltleri ayırmak için başlığın altına yazılan CİLT I, CİLT II gibi ibareler dışında aynıdır. Birinci ciltte yer alan ön bölüm, diğer ciltte veya ciltlerde de aynen tekrar edilir ve sayfa numarası bir önceki ciltte kaldığı sayfa numarasından devam eder. Her bir ciltte, tezin tamamını kapsayan “İçindekiler” bölümü yer alır.

6. BAZI İPUÇLARI

Tez hazırlama, uzun zaman ve yoğun emek gerektiren bir çalışmadır. Aşağıdaki önerilerin dikkate alınması bu süreci kolaylaştırabilir:

- Çalışmanın başında kişisel bir “tez takvimi” hazırlanması, bu takvime danışmanın ve Enstitünün verdiği tarihlerle çalışma sürecine ait hedeflerin işaretlenmesi yararlı olur.

- Raporlar, taslaklar adlandırılırken tarih verilmesi kolaylık sağlar. Aynı dosyada değişiklik yapıldığına/yeni bilgiler eklendiğinde dosya adındaki tarih güncellenerek farklı kaydedilmelidir.

- Tezin baştan sona “sırayla” yazılması zorunlu değildir. Tezin her bölümü için ayrı bir dosya açılabilir ve farklı zamanlarda çalışmanın farklı bölümleriyle ilgilenilebilir.

- Çalışmadan “soğumamak” için her gün teze ilgili önemli ya da “önemsiz” bir iş yapılması iyi olur. Öğrenci, bazı günler uzunca bölümler yazarken diğer günler konunun “mekanik” gibi görünen yönleriyle ilgilenilebilir.

- Çalışmaya ilaveler oldukça ve günlük çalışma sonunda metin sık sık yedeklenmelidir. Taslak yazılırken bir kısmın metinden çıkarılmasına karar verirse bu kısım silinmemeli, çalışma yeni dosya üstünde sürdürülmelidir, zira çıkarılmak istenen kısım ileride gerekebilir.

- Ulaşılan kaynakların tezin teslimine kadar el altında bulundurulması iyi olur. Kaynakların fotokopileri üstüne kaynak bilgilerinin ayrıntıları “Kaynakça”da yer alacağı şekilde yazılırsa sonraki aşamalarda zaman kazanılır.

- Word programını daha verimli kullanabilmek için bazı kısa yolların (4. Ek) öğrenilmesi zaman kazandırır, kolaylık sağlar.

- Yararlı olabilecek bazı kaynaklar ekte sıralanmıştır (5. Ek).

EKLER

1. Ek: Dış Kapak

**ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ANABİLİM DALI**

TEZİN ADI

Yüksek Lisans Tezi/Doktora Tezi/Sanatta Yeterlilik Çalışması/Proje

Öğrencinin Adı SOYADI

Danışman:
Unvanı Adı SOYADI

Samsun, Yıl

Öğrencinin Adı SOYADI

TEZİN ADI

Yüksek Lisans Tezi

Samsun, Yıl

Öğrencinin Adı SOYADI

TEZİN ADI

Yüksek Lisans Tezi

Samsun, Yıl

Öğrencinin Adı SOYADI

TEZİN ADI

Yüksek Lisans Tezi

Samsun, Yıl

Öğrencinin Adı SOYADI

TEZİN ADI

Yüksek Lisans Tezi

Samsun, Yıl

2. Ek: Cilt Sırtı

3. Ek: İç Kapak, Onay Sayfası, Bilimsel Etiğe Uygunluk, Özet Sayfaları

**ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ANABİLİM DALI**

TEZİN ADI

Yüksek Lisans Tezi/Doktora Tezi/Sanatta Yeterlilik alışması

Öğrencinin Adı **SOYADI**

Danışman:

Unvanı Adı SOYADI

Samsun, Yıl

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Hazırladığım Yüksek Lisans Tezinin/Doktora Tezinin/Sanatta Yeterlik çalışmasının bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, yazımda enstitü yazım kılavuzuna uygun davranıldığımı taahhüt ederim.

... / ... / 20...

(İmza)

Öğrenci Adı SOYADI

TEZ KABUL VE ONAYI

(Öğrencinin Adı Soyadı) tarafından hazırlanan (Tezin Adı) başlıklı bu çalışma, (Savunma Sınavı Tarihi) tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliğiyle/oy çokluğuyla başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi/Doktora Tezi/Sanatta Yeterlik Çalışması olarak kabul edilmiştir.

İmza

Başkan : _____

Üye : _____

Üye : _____

Üye : _____ (Doktorada ilave edilmeli) _____

Üye : _____ (Doktorada ilave edilmeli) _____

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

__ / __ / ____

Enstitü Müdürü

(İmza ve Mühür)

ÖZET

TEZİN ADI

Tez Yazarının Adı SOYADI

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans/ Doktora, Ay/Yıl

Danışman: Unvanı Adı SOYADI

.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....

Anahtar Sözcükler: anahtar sözcük 1, anahtar sözcük 2, anahtar sözcük 3,
anahtar sözcük 4

ABSTRACT

TEZİN İNGİLİZCE ADI

Tez Yazarının Adı SOYADI

Ondokuz Mayıs University, Institute of Social Sciences

Ana Bilim Dalının İngilizce Adı, M.A./M.B.A./Ph.D., Month/Year

Danışman: Unvanı (İngilizce), Adı SOYADI

.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....

Key Words: key word 1, key word 2, key word 3, key word 4.

ÖZGEÇMİŞ ÖRNEĞİ

ÖZGEÇMİŞ

A.... S.... 12.12.1983 tarihinde Samsun'da doğdu. Samsun Lisesi'ni bitirdikten sonra Üniversitesi Fakültesi'nden 200.. yılında mezun oldu. 200... yılında OMÜSBE Yüksek Lisans programını bitirdi. (Yüksek Lisans Eğitimini tamamlanmış olanlar için) Mezuniyetinden bu yana olarak görev yapan S...., iyi derecede İngilizce vb... bilmektedir. Temel ilgi alanları,

İletişim Bilgileri

E mail :@.....com

Telefon :

Kazanılan Ödüller, Teşvikler ve Burslar (VARSA)

Bildiriler / Yayınlar (VARSA)